

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

**PDR ÖĞRENCİLERİNİN OTANTİKLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLERE VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR

BURSA

2021

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

**PDR ÖĞRENCİLERİNİN OTANTİKLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ
DEĞİŞKENLERE VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR

Danışman

Doç. Dr. Asuman YÜKSEL

BURSA

2021

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR

22/01/2021

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 02/02/2021

Tez Başlığı / Konusu: PDR Öğrencilerinin Otantiklik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere ve Kişilik Özelliklerine Göre İncelenmesi

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 75 sayfalık kısmına ilişkin, 02/02/2021 tarihinde şahsım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 13 'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR
Öğrenci No: 801522009
Anabilim Dalı: Eğitim Bilimleri
Programı: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
Statüsü: Y.Lisans Doktora

Danışman

Doç. Dr. Asuman YÜKSEL
02/02/2021

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“PDR Öğrencilerinin Otantiklik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere ve Kişilik Özelliklerine Göre İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR

Danışman

Doç. Dr. Asuman YÜKSEL

Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Sedat YÜKSEL

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

T.C.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı'nda 801522009 numara ile kayıtlı Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR'in hazırladığı "PDR Öğrencilerinin Otantiklik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere ve Kişilik Özelliklerine Göre İncelenmesi" konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı, 22/01/2021 günü 11:00-12:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının **(başarılı/başarısız)** olduğuna **(oybirliği/oy çokluğu)** ile karar verilmiştir.

Asil Üye (Tez Danışmanı)

Doç. Dr. Asuman YÜKSEL

Asil Üye

Doç. Dr. Filiz GÜLTEKİN

Asil Üye

Dr.Öğr.Üyesi Sevda Gülşah YILDIRIM

Önsöz

Üniversite eğitimim boyunca her zaman örnek aldığım, yoluma ışık olan, naifliği ve sevecenliğiyle kalbimde yer eden değerli tez danışmanı hocam Doç. Dr. Asuman YÜKSEL'e desteklerinden ve yardımlarından dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayatım boyunca attığım her adımda bana koşulsuz güvenen canım annem ve babama; en büyük destekçim hayatımın ışığı canım eşim Ahmet ÖZDEMİR'e ve varlığıyla kalbimi ısıtan canım oğlum Yusuf Kağan'a yanımda oldukları için çok teşekkür ediyorum.

Son olarak çalışmaya katılan tüm üniversiteli arkadaşlarıma bilime kattıkları değerden dolayı çok teşekkürler.

Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR

Özet

Yazar	: Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR
Üniversite	: Bursa Uludağ Üniversitesi
Ana Bilim Dalı	: Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Bilim Dalı	: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XIV+94
Mezuniyet Tarihi	: 22/01/2021
Tez	: PDR Öğrencilerinin Otantiklik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere ve Kişilik Özelliklerine Göre İncelenmesi
Danışmanı	: Doç. Dr. Asuman YÜKSEL

PDR ÖĞRENCİLERİNİN OTANTİKLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

Bu araştırmanın amacı, katılımcıların otantiklik düzeylerini saptamak ve otantiklik ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve otantikliği çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinde Rehberlik ve Psikolojik Danışma bölümünde eğitimlerine devam eden 163 kız ve 57 erkek olmak üzere toplam 220 öğrenci oluşturmaktadır. İlişkisel tarama modeli esas alınarak yapılan çalışmada veri toplama aracı olarak “Otantiklik Ölçeği”, “Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Ölçeği” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın amacı ve soruları doğrultusunda analizler yapılmıştır. Puanlar normal dağılım göstermediği için gruplar arasındaki farklılıklar nonparametrik testlerden Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis-H Testi kullanılarak incelenmiştir. Kruskal Wallis-H Testinde anlamlı farklılıkların görülmesi durumunda Post-Hoc Çoklu Karşılaştırma Testi uygulanmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler incelenirken Spearman’s Korelasyon Katsayısından yararlanılmıştır.

Araştırmada “Otantik Yaşam” alt boyut puanının “Kendine yabancılaşma” ve “Dış etkiyi kabullenme” alt boyut puanlarından yüksek çıkması otantiklik adına önemli bir bulgu olarak kabul edilebilir. Araştırmaya katılan katılımcıların “Otantik yaşam” alt boyut puanı yüksek bulunmuştur. Araştırma sonucunda; otantiklik düzeyi ile uyumluluk arasında, otantiklik ile özdisiplin arasında pozitif yönde anlamlı düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır. Ayrıca araştırmada katılımcıların otantiklik düzeyleri cinsiyet, aile ile birlikte yaşama ve sınıf düzeyleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterirken; akademik başarı durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Otantiklik, Kişilik, Dışadönüklük, Nörotiklik, Gelişime Açıklık, Uyumluluk, Özdisiplin.

Abstract

Author	: Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR
University	: Bursa Uludağ University
Department	: Educational Sciences
Field	: Psychological Counseling and Guidance
Qualification of the Thesis	: Master
Total Pages	: XIV+94
Graduation Date	: 22/012021
Thesis	: Examination Of The Authenticity Level of The Students of Psychological Counseling and Guidance In Terms Of Various Factors And Their Personality Traits
Supervisor	: Doç. Dr. Asuman YÜKSEL

EXAMINATION OF THE AUTHENTICITY LEVEL OF THE STUDENTS OF PSYCHOLOGICAL COUNSELING AND GUIDANCE IN TERMS OF VARIOUS FACTORS AND THEIR PERSONALITY TRAITS

The aim of this research is to determine the authenticity level of the participants, to reveal the relation between authenticity and personal traits and to examine the authenticity according to various factors. The study group of the research consists of 220 students in total (163 girls and 57 boys) in the department of Psychological Counseling and Guidance of an university. "Authenticity Scale", "Scale of Five Factor Personality Traits" and "Personal Information Form" prepared by the researcher are used as a means of data collection in the study which is based on relational screening model. The data collected in the study has been analyzed with SPSS Program. While analyzing in line with the aim and questions of the research, from nonparametric tests Mann Whitney U Test and Kruskal Wallis-H Test have been used to examine the differences between groups because the points do not have a normal distribution. When significant differences appear in Kruskal Wallis-H Test, Post-Hoc Multiple Comparison Test has been applied. Spearman's Correlation Coefficient has been used while examining the relations between the variables.

The fact that the "Authentic Life" sub-dimension score is higher than the "Self-alienation" and "Accepting external influence" sub-dimension scores in the study can be regarded as an important finding in terms of authenticity. "Authentic life" sub-dimension scores of the participants participating in the study were found to be high. As a result of the research, it has been found that there is a positive relation between the authenticity and adaptability and between the authenticity and self-discipline in a significant level. It has been determined that participants of the research are authentic. In addition, while the authenticity

levels diverge according to the sex, living with family and class levels, they do not according to the academic success.

Key Words: Authenticity, Personality, Extraversion, Neuroticism, Openness, Agreeableness Conscientiousness.

İçindekiler

Sayfa No

Önsöz.....	iv
Özet	v
Abstract	vii
İçindekiler.....	ix
Tablolar Listesi.....	xii
Şekiller Listesi.....	xiii
Kısaltmalar Listesi.....	xiv
1. Bölüm.....	1
Giriş.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırma Soruları	4
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırmanın Önemi	5
1.5. Varsayımlar	7
1.6. Sınırlılıklar.....	7
1.7. Tanımlar.....	7
2. Bölüm.....	8
Literatür	8
2.1. Otantiklik.....	8
2.1.1. Otantiklik tanımı.	8
2.1.2. Otantikliğin yapısı.	12
2.1.3. Otantiklik ile benlik ilişkisi	15
2.1.4. Otantiklik ve psikoloji.....	17
2.1.5. Psikolojik yardım sürecinde psikolojik danışmanın otantikliği.	23
2.1.6. Otantiklik ve felsefe.	26
2.2. Kişilik	26
2.2.1. Kişiliğin tanımı.....	26
2.2.2. Beş faktörlü kişilik kuramı.....	28
2.2.3. Beş faktörlü kişilik boyutları.....	30

2.3. İlgili Araştırmalar	32
2.3.1. Otantiklik ile ilgili Türkiye’ de ve yurtdışında yapılmış araştırmalar.....	32
2.3.2. Otantiklik ve beş faktörlü kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen Türkiye’ de ve yurtdışında yapılmış araştırmalar.	38
3. Bölüm.....	41
Yöntem	41
3.1. Araştırmanın Modeli.....	41
3.2. Çalışma Grubu	41
3.3. Veri Toplama Araçları.....	43
3.3.1. Kişisel bilgi formu.....	43
3.3.2. Otantiklik ölçeği (OÖ).	43
3.3.3. Beş faktörlü kişilik özellikleri ölçeği (BFKÖ).	45
3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	46
4. Bölüm.....	48
Bulgular	48
4.1. Ölçeklerden Alınan Puanlara İlişkin Normallik Analizi Sonuçları	48
4.2. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular.....	51
4.3. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Cinsiyete Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bulgular	51
4.4. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Sınıf Düzeyine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bulgular	53
4.5. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Aile İle Birlikte Yaşama Durumuna Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bulgular	55
4.6. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlar ile “Akademik Başarı Ortalaması” Değişkeni Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	57
4.7. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Beş Faktörlü Kişilik Özellikleriyle Arasındaki İlişkilere Ait Bulgular	58
5. Bölüm.....	62
Tartışma ve Öneriler.....	62
5.1. Tartışma	62
5.1.1. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin tartışma.	62
5.1.2. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığına dair tartışma.	63
5.1.3. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların sınıf düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığına dair tartışma.	65

5.1.4. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların aile ile birlikte yaşama durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığına dair tartişma.	66
5.1.5. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların “akademik başarı ortalaması” değişkeni arasındaki ilişkiye ait bulguların tartişması.	67
Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların beş faktörlü kişilik özellikleriyle arasındaki ilişkiye ait bulguların tartişması.	67
5.2. Öneriler.....	70
Kaynakça.....	74
Ekler	90
Ek-1: Kişisel Bilgi Formu	90
Ek-2: Otantiklik Ölçeği	91
Ek-3:Beş faktörlü kişilik özellikleri ölçeği	92
Öz Geçmiş	94

Tablolar Listesi

<i>Tablo</i>	<i>Sayfa</i>
1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Bilgileri.....	42
2. Ölçeklere İlişkin Normallik Testi Sonuçları.....	49
3. Ölçeklere İlişkin Betimsel İstatistikler.....	50
4. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	51
5. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Cinsiyete Göre Farklılaşmasına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları.....	52
6. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	54
7. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Aile İle Birlikte Yaşama Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları.....	56
8. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Akademik Başarı Ortalaması Değişkeniyle Arasındaki Korelasyon Katsayıları	57
9. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Beş Faktörlü Kişilik Özellikleriyle Arasındaki Korelasyon Katsayıları.....	59

Şekiller Listesi

<i>Şekil</i>		<i>Sayfa</i>
1.	Birey Merkezli Otantiklik Anlayışı.....	14

Kısaltmalar Listesi

BFKÖ: Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Ölçeği

KW: Kruskal Wallis-H

MW: Mann Whitney-U

OÖ: Otantiklik Ölçeği

PDR: Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik

RPD: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

SPSS: Statistical Package for Social Sciences

1. Bölüm

Giriş

Giriş bölümünde sırasıyla araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sınırlılıklar, varsayımlar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Geçmişten günümüze insan, içinde yaşadığı evreni, kendisini ve diğer insanları tanımak, anlamak ve bilmek amacıyla sürekli çaba sarf eder. Hayatının her döneminde göstermiş olduğu bu çaba neticesinde kişilik özelliklerini şekillendirir. Evrende yaşayan tüm insanların bilinçlerinde gizli kalmış, gelişmemiş güçler ve yetenekler vardır. Kendinin farkında olan insan gizli kalan özelliklerini keşfeder, yorumlar ve geliştirir. Böylece varlıksal özelliklerini kazanan insan, kişiliğini belirginleştirip güçlendirir.

Psikoloji alanındaki araştırmacılar, son çeyrek yüzyıla kadar insanın daha çok olumsuz yanlarını ele alarak incelemeler yapmış, insanların var olan güç ve kapasite keşfini ele almaktan ziyade norm dışı davranışlara ve bunların iyileştirilmesine odaklanmışlardır. Ruh sağlığı alanında çalışan araştırmacılar, kişisel problemlerin çözümü noktasında kişiye yol gösterici oldukları ölçüde başarıyı yakaladıklarını varsaymışlardır (Carruthers & Hood, 2004). 1967 ve 1994 yılları arasında insan psikolojisi üzerine yapılan araştırmalara bakıldığında, çalışmaların 46.380'inin depresyon, 36.851'inin kaygı ve 5.099'unun öfke ile ilgili olduğu görülmektedir. Araştırmaların 2389' unun mutluluk, 2340' inin yaşam doyumu ve 405' inin sevinç kavramlarıyla ilişkili olduğu görülmektedir (Myers & Diener, 1997). Görüldüğü gibi insanların kişilik yapılarını güçlendirecek, psikolojik işlevselliklerini geliştirmelerine yardım edecek olgular, geçmiş yüzyıllarda yeterince araştırılmamış, insanoğlunun iyi olma hali, araştırmalarda genellikle ihmal edilmiştir. Goleman (2005), pozitif psikolojide bilimsel bakışın, insanın olumlu yönlerine odaklanmasıyla araştırma alanlarını genişleteceğine dikkat çekmektedir.

İnsan kişiliğinin gelişimine katkı sağlayan olgular arasında yer alan “otantiklik” kavramı da son yıllarda pozitif psikolojinin ilgi alanına giren kavramlardan biri olmuştur (Wood, Linley, Maltby, Baliousis & Joseph, 2008). Bireyin özündeki kişiliği keşfedebilmesi, varoluşundaki kişiliği yaşayabilmesi için önemli adımlardan biri; kişilik gelişiminde otantiklik eğiliminin var olma aşamasıdır. Toplum tarafından bireye aksettirilmeye çalışılan duygu, düşünce, davranışlarla değil de kişiliğinin gerektirdiği otantik bir bakış açısıyla hayatı yorumlayabilmesi oldukça önemlidir (Rogers, 2018). İnanç ve Yerlikaya (2017), “bireyi diğer insanlardan ayıran, kişiye özgü, kendi içinde tutarlı ve kalıplaşmış özellikler bütünü” olarak insan kişiliğinden bahsetmektedirler. Bizi biz yapan ve diğer insanlardan ayıran özellikler bütünü olarak vurgulanan kişilik, yapısı gereği otantik oluşu gerektiren bir konudur.

En çok kabul gören tanımı ile otantiklik; kişinin dürüstlük, ‘mış gibi’ davranmama, olaylara ilişkin bahane uydurmama gibi özelliklere sahip olması ve davranışlarının kişisel istekleri, duygu, düşünce ve değerleriyle tutarlı olması halidir (Harter, 2002; Maslow, 2000). Otantik davranış; herhangi bir ödül elde etmek veya bir cezadan kaçınmak için sahte bir davranış içerisinde olmamayı ve bireyin istek, ihtiyaç ve değerleriyle uyumlu olmayı gerektirmektedir (İlhan & Özdemir, 2013). Otantiklik, bireyin gerçek benliğini (true self) yaşayabilmesidir (Heppner, Kernis, Nezlek, Foster, Lakey & Goldman, 2008).

Maslow ihtiyaçları fiziksel, güven, ait olma, saygı ve kendini gerçekleştirme başlıklarıyla hatırlanmaktadır. Maslow (2000) “kendini gerçekleştirme” kavramını incelerken otantikliği ele almıştır ve kendini gerçekleştirme aşamasının, otantiklik var olmadan tam anlamıyla var olamayacağını belirtmiştir.

Benlik algısı konusu da otantiklikle ilişki bir durumdur. İnsanların kendi benliklerini kendilerine özgü ve hür bir şekilde yaşayamaması onlarda olumsuz duygu durumlarına sebep olmaktadır. Literatürde bu görüşü destekleyen araştırmalar vardır (Goldman & Kernis, 2002; Kernis & Goldman, 2006; Pinto, Maltby, Wood & Day, 2012).

Wood ve diğeri de (2008) otantiklik ile ilgili çalışmaların kişi merkezli olduğuna işaret ederek, psikodinamik çalışmaların üzerinde durduğu bu konunun, son zamanlarda hümanistik, varoluşçu ve pozitif psikolojinin de ilgisini çektiğini belirtmektedir.

İlgili literatür incelendiğinde yurtdışında White'ın (2011) yaptığı "Otantiklik eğiliminin incelenmesi" isimli çalışmada; otantiklik ve iyi olma arasında kuvvetli bir ilişki, otantiklik ile kariyere karşı kararsız tutum arasında orta derecede bir ilişki saptanmıştır. Burks'un (2009) "Psikologların otantikliği" adlı çalışmasında psikologlar otantikliği; kişinin iç düşüncelerinin eşleştirilmesi, inanç ve duygularının dış görünüş ve davranışlarıyla eşleşmesi olarak tanımlamışlar, otantikliğin bilişsel veya sözlü niteliklerden ziyade duyuşsal ve duygusal nitelikleri içerdiğine inandıklarını dile getirmişlerdir. Dillard'ın (2016) yaptığı "Ergenlerde otantiklik ve baş etme davranışları" isimli çalışmasında; uyumlu baş etme davranışlarıyla otantiklik arasında negatif bir ilişki, uyumsuz baş etme davranışlarıyla otantiklik arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Burks (2009), Dillard'ın (2016) ve White (2011)'in yapmış olduğu araştırma sonuçlarına bakıldığında, otantiklik; psikolojik yardım becerileriyle yakından ilişkili ve psikolojik yardım meslek grubu elemanlarının içselleştirmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapılan çalışmada psikologlar, otantikliğin kendini açma, farkında olma, kültürel ve toplumsal cinsiyet rolleri, psikolojik düşünce ve teorik yönelim ilişkilerini tartışmışlardır. Katılımcılar ayrıca otantik olup olmamanın terapötik bir ilişkide nasıl deneyimlendiğini saptamaya çalışmışlardır. Hem kişisel hem de mesleki düzeyde otantik olmamanın olumsuz etkileri olabileceği düşüncesine varmışlardır (Burks, 2009).

Psikolojik yardım mesleğini gerçekleştiren bir psikolojik danışmanın da; kendi kişisel gelişimini tamamlamış, psikolojik iyi oluşu içerisinde, benlik saygısı yüksek, otantik ve kendini gerçekleştirmiş bir birey olması, etkili ve sağlıklı danışma ortamları açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmada psikolojik danışman adaylarının otantiklik düzeyi

ölçülecektir. Sonuçların psikolojik danışmanlık mesleğine katkı sağlayacağı, psikolojik danışma becerilerini şekillendirebileceği, psikolojik danışmanlar için hazırlanacak eğitim programlarının içerik analizinde bilimsel bir temel oluşturabileceği düşünülmektedir.

Otantiklik; doğuştan gelen bir eğilim (disposition) ve kişilik özelliği (trait) şeklinde kavramsallaştırılmaktadır (Kernis & Goldman, 2006; Wood ve diğerleri, 2008). Kişilik özellikleriyle yakından ilgili olmasına rağmen kişilik tipleriyle otantiklik arasındaki ilişkiyi gösteren bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırmada, katılımcıların otantiklik düzeyleri saptanmış, otantiklik çeşitli değişkenlere göre incelenmiş ve otantiklik ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki ortaya konulmuştur.

1.2. Araştırma Soruları

Araştırmada, çalışmanın amacı doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. PDR öğrencilerinin otantik olma durumları ne düzeydedir?
2. PDR öğrencilerinin otantiklik düzeyleri cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
3. PDR öğrencilerinin otantiklik düzeyleri sınıf düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
4. PDR öğrencilerinin otantiklik düzeyleri aile ile birlikte yaşama durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
5. PDR öğrencilerinin otantiklik düzeyleri ile akademik başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. PDR öğrencilerinin otantiklik düzeyleri ile beş faktörlü kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, PDR öğrencilerinin otantiklik düzeyini çeşitli değişkenlere göre incelemek ve otantiklik ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Değişime açık dünya, insanlara yaşamsal alanda birçok fayda sağladığı gibi onların birtakım uyum problemleriyle karşılaşmalarına da neden olabilmektedir. Kişisel sorunlar, ailevi sorunlar, iş çevresi ile yaşanan sorunlar, toplu yaşam alanı sorunları gibi birçok alanda sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Bu durum ülkemizde ruh sağlığı hizmeti sunan meslek alanlarının ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Ruh sağlığı meslek alanında var olan psikolojik danışmanlar; hizmet sunduğu kişilere, kendisine ve çevresindeki insanlara oldukça önemli ve etkili bir görev üstlenmektedir. Yerine getirilen bu görevde, psikolojik danışmanların mesleki rollerine dair algıları, mesleki yeterlilik düzeyleri, deneyimleri, kişilik özellikleri ve kendilerini tanıyabilmeleri gibi değişkenler mesleğin etkinliği açısından oldukça önemlidir.

Psikolojik danışmanların sağlıklı bir şekilde mesleklerini icra edebilmeleri için öncelikle kendi sorunlarıyla baş edebilme gücüne sahip, kendilerini kontrol etmede başarılı, psikolojik iyi hal içerisinde, kişilik özelliklerini yeterince tanımış ve kişisel farkındalık geliştirmiş olmaları gerekmektedir. Bahsedilen özelliklere sahip olmayan bir psikolojik danışman, kendine ilişkin bir içgörü kazanamaz, yaşantısında var olan duygu durumları anlamlandırmakta güçlük yaşar ve böylelikle psikolojik yardım desteği alan kişiye yeterli rehberliği sağlamakta yetersiz kalabilir. Ayrıca kendi duygu ve düşüncelerini anlamlandıramayan bir psikolojik danışman, kendi duygularını psikolojik yardım desteği alan kişiye aktarma eğiliminde olabilir ve ortaya çıkan problemin kaynağının kendisi olduğunu gözden kaçırabilir.

Kişisel farkındalık ve kendini gerçekleştirme bir psikolojik danışman için oldukça önemlidir. Var olan potansiyelini, ilgi, yetenek ve değerlerini fark edebilmesi, bu konuda çaba sarfetmesi, psikolojik danışmanın kendini gerçekleştirme yolunda olduğunun göstergesidir. Maslow (2000) “kendini gerçekleştirme” kavramını incelerken otantikliği ele almıştır ve kendini gerçekleştirme aşamasının, otantiklik var olmadan tam anlamıyla var olamayacağını belirtmiştir. Ayrıca otantiklik, pek çok psikolojik değişkenle ilişkisi bağlamında incelenmiş bir kavramdır. Son zamanlarda yapılan çalışmalar, yüksek otantiklik eğilimine sahip kişilerin psikolojik iyi hali içerisinde olduğunu (Bognar, 2010; Boyraz, Waits & Felix, 2014), otantikliğin olumlu duygu durumla ilişkili olduğunu (Gül, 2010; Lenton, Slabu & Sedikides, 2016) göstermektedir. Diğer yandan otantik kişilerin, kendilerini kontrol etmede ve sorunlarla başa çıkma konusunda daha başarılı oldukları görülmüştür (Kernis & Goldman, 2006; Lopez & Rice, 2006). Rogers’ın (2018) da belirttiği üzere otantiklik, ruh sağlığı alanının önemli bir yordayıcısı olarak ele alınmaktadır. Otantiklik; psikolojik yardım meslek grubu elemanları için sağlıklı sosyal iletişim geliştirebilmesi ve kişisel gelişime katkı sağlaması açısından etkili bir kavram olarak görülmektedir (Burks, 2009). Bu bulgulardan hareketle, psikolojik danışmanların otantik birey olmaları, sağlıklı terapötik ortam oluşturabilmeleri açısından oldukça önemlidir. Bu nedenle ruh sağlığı alan çalışanı psikolojik danışmanların otantiklik düzeyleri ele alınması gereken önemli bir durumdur.

Otantiklik kavramının beş faktörlü kişilik tipleriyle nasıl bir ilişki içerisinde olduğunu ortaya koyabilmek, otantiklik ve kişilik konusunu anlamlandırma çabalarına yön verecek ve bu anlamda bilime katkı sağlayacaktır. Araştırmadan elde edilen sonuçların; psikolojik danışman adayı bireylerin otantiklik düzeylerini anlamlandırmada ve yorumlamada katkı sağlaması, otantiklik kavramının bazı değişkenlerle ve kişilik özellikleriyle ilişkisini ortaya koyabilmesi, yapılacak olan yeni çalışmalara ışık tutması ve psikolojik danışman yetiştiren eğitim programlarının geliştirilmeleri konusunda yol gösterici olması düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama araçlarındaki sorulara içten ve doğru yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu araştırmada kullanılan yöntemlerle ilişkili bazı sınırlılıklar söz konusudur.

Aşağıda bu çalışmada kullanılan araçlarla ve uygulanan araştırma metoduyla ilişkili sınırlılıklar belirtilmiştir:

- a. Araştırmada öğrencilerin otantiklik düzeyleri, OÖ'nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.
- b. Araştırmada öğrencilerin kişilik özellikleri düzeyleri, BFKÖ'nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.
- c. Bu araştırma bir devlet üniversitesinin Rehberlik ve Psikolojik Danışma bölümünde eğitimlerine devam eden öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Bu bakımdan, araştırmadan elde edilen bulgular sadece benzer özellikler taşıyan öğrencilere genellenebilir.

1.7. Tanımlar

Otantiklik: Kişinin dürüstlük, 'mış gibi' davranmama, olaylara ilişkin bahane uydurmama gibi özelliklere sahip olması ve davranışlarının kişisel istekleri, duygu, düşünce ve değerleri ile tutarlı olması halidir (Harter, 2002; Maslow, 2000).

Kişilik: İnsanın iç dünyası ve dış dünya ile iletişime geçtiği, duygu düşünce ve davranışlarının ayırt edici ve karakteristik örüntüsü, insanı diğer insanlardan ayıran, insanın kendine özgü özellikleridir (Sayar & Dinç, 2013; Smith, Nolen-Hoeksema, Fredricson, Loftus, Bem & Maren, 2014).

2. Bölüm

Literatür

Bu bölümde otantiklik, kişilik kavramlarına ilişkin kuramsal bilgiler verilmiş ve otantiklik ve kişilik ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılmış araştırmalara değinilmiştir.

2.1. Otantiklik

2.1.1. Otantiklik tanımı. Otantiklik kavramı, Yunan felsefesindeki ‘bireyin kendini bilmesi’ ve ‘kendine sadık olması’ düşüncelerine dayanmaktadır ve Yunancada kullanılan “auth-éntes” kavramı yani (autos= ben) bir şeyin mucidi, ortaya çıkararı ya da bir şeyi ilk elden gerçekleştiren kişi anlamına gelmektedir (Harter, 2002).

Otantiklik, kişinin var olan gerçek benliğini (true self) yaşayabilmesi olarak tanımlanmaktadır (Kernis & Goldman, 2006). Yani otantiklik, kişinin kendi düşüncelerinde toplum otoritesinin rol oynamaması, kişisel kararlarında özerkliğinin yer alması anlamına gelmektedir (Burks & Robbins, 2011; Starr, 2008).

Golomb (1995), bir bireyin toplum otoritesinden kendi benliğine ve özerkliğine kaçmasıyla otantikliğin gelişeceğini belirtir (akt. Burks & Robbins, 2011). Bireyin kendini olduğu gibi anlatabilmesi, yakın sosyal çevresinin yanı sıra iş ortamı, arkadaş grupları ve hatta demokratik toplumlar ve ülkeler için de önem taşımaktadır (Coşkun, Durak & Elgin, 2012). Otantik davranış, toplumsal kültürün de büyük ölçüde etkilediği bir kavramdır. Otantik davranışın, birey yönelimli toplumlar tarafından benimsenen ve beklenen bir durum olduğu, topluluk yönelimli toplumlar tarafından toplumsal baskıdan kaçınmak için sergilenmeyen ve yok sayılan bir durum olduğu ifade edilmektedir (Adams, Anderson & Adonu, 2004; Adams, 2005; İmamoğlu, 2003; Suh, 2002).

Topluluk içerisinde yaşayan bir birey; bireysellik, biricik olma, bireysel ihtiyaç ve değerlerini gerçekleştirme, sosyal ilişkilerinde bağımsızlık ve dayanışmayı sağlayabilme ve tüm ihtiyaçlarını karşılama konusunda kurduğu denge oranında otantiktir (Schmid, 2005).

Otantik birey kendi benlik algısının yazarı olan kişidir (Schmid, 2001). Mitchell (1992), otantikliği; tüm bireylerin kişilerarası amaçlarını yansıtan ilişkisel bir olgu şeklinde tanımlamaktadır.

Otantiklik, kimlik gelişiminde etkisi büyük bir öge, psikolojik sağlık ile ilişkili bir kavramdır (Lopez & Rice, 2006). Bireyin otantik olması aslında psikolojik iyi oluşun da bir göstergesidir (Bognar, 2010; Wood ve diğerleri, 2008). Yine bireyin kendisi olarak varoluşunu sürdürebilmesi aslında özünde kendisine olan saygısıyla da ilişkilidir. Yani otantiklik ile benlik saygısı kavramları birbirleriyle ilişkisi olan kavramlardır (Gül, 2010). Bireyin kişilerarası ilişkilerde var olan gerçek benliğini ortaya koyabilmesi yani otantik olabilmesi, psikolojik sağlığa katkı sağlamakta; toplumsal baskıdan kaçınmak için gerçek benliğini ortaya koyamaması psikolojik bozukluklara sebep olabilmektedir (İlhan & Özdemir, 2013). Bu nedenle bireyin otantik oluşu koşullara bağlı kalmaksızın sağlıklı bir biçimde geliştirilebilmelidir.

Harter (2002) otantikliği, kişinin bireysel olarak deneyimlediği değerler, istekler ve duygularla kendini açıklaması ve ortaya koyması olarak tanımlamıştır. Aynı zamanda kişinin otantikliği sadece kişilerarası ilişkilerle değil, bunun yanı sıra geniş sosyokültürel konularla da etkileşim halindedir. Örneğin; cinsiyet, otonomi, güç gibi... Bu faktörler otantikliğin şekillenme aşamasında önemli rol oynayabilmektedir (Deci & Ryan, 2000). Mitchell (1992) otantikliği bireyin kişilerarası amaçlarını yansıtan ilişkiye dayalı bir olgu olarak görmektedir. Bu bağlamda sosyal ilişki dinamiklerinin ele alındığı çalışmalarda otantiklik önemli bir kavram olarak görülmektedir.

Otantiklik; alan yazında özellikle son zamanlarda üzerinde durulan, psikolojik danışma, insan gelişimi, kişilik ve sağlık gibi birçok alanın ilgilendiği bir kavramdır (Lopez & Rice, 2006). Otantiklik kavramını çeşitli araştırmacılar, kendi bakış açıları ve deneyimleri doğrultusunda ele almış ve yorumlamışlardır. Örneğin; Horney ve Fromm, kişinin diğer

insanlara boyun eğmediğinde ve özgür bir biçimde içinden geldiği gibi davrandığında otantik olabileceğini savunurken; Rogers ise, kişinin tam fonksiyonda bulunduğu ölçüde otantik olabileceğini savunmuştur (İlhan & Özdemir, 2013).

Türkçe alan yazın incelendiğinde otantikliğin bazı araştırmalarda (Dönmezoğulları, 2014; İmamoğlu, Günaydın & Selçuk, 2011; Kapıkıran, 2015; Sağlam, 2012; Sarıçalı, 2014) “özgünlük” olarak ifade edildiği görülmüştür. Yeni yaşantılara açık olma, bireysel deneyimlere güvenme, sosyal çevreyi kontrol ederek bireysel otonomiye deneyimleme ve hayata karşı orjinal bir yaklaşıma sahip olma gibi özellikleri kapsayan otantiklik; yaşamdaki ilişkisel görevlerle ilgili dengeyi kurabilme, yeni ve üretici bir sentez oluşturabilmedir (Kernis, 2003).

Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Teorisi’ne göre birey; belirli bir kategorideki ihtiyaçlarını karşıladığında, hiyerarşik dizilimdeki bir üst ihtiyacı karşılama arayışına girer. Maslow bu hiyerarşik dizilimi aşağıdan yukarıya doğru, fizyolojik ihtiyaçlar, güvende olma ihtiyacı, ait olma ihtiyacı, sevgi ihtiyacı, saygınlık ihtiyacı ve kendini gerçekleştirme ihtiyacı olarak kategorize eder (Maslow, 1970). Maslow’un (1970) kendini gerçekleştirme kavramına göre; insanların var olan benliklerini özgürce yaşayamaması, benliklerini istedikleri tarzda ortaya koyamaması halinde bu durum onlarda olumsuz etkilere yol açabilir. Otantik olmayan bir bireyin kendini gerçekleştirme aşamasına tam anlamıyla ulaşamayacağı ve bireyin kendi benliğini özgürce ifade edememesi halinde olumsuz duygu durumlarının açığa çıkabileceği düşünülebilir (Gül, 2010).

Otantiklik kavramının birçok tanımı yapılmasına rağmen genellikle “samimiyet” kavramıyla karıştırılması yaygın bir hatadır (Erickson, 1995). Bu konuda yapılan diğer yanlış da otantikliğin bireyin doğuştan getirdiği bir yetenek olduğunun düşünülmesidir. Otantik davranışlar, genellikle karşı taraf açısından ölçülebilir ve kişinin kendi elinde olan

davranışlardır. Doğuştan gelen bir yetenek olsaydı kontrolü bizim elimizde olmazdı. Otantik olabilmeyi geliştiremezdik ve bu konuda elimizden bir şey gelmezdi (Goffee & Jones, 2005).

Winnicott (1965)'a göre, bebeklik döneminde anneye geçirilen yaşantıların kalitesi bebeğin benlik inşasında önemli rol oynamaktadır. Annenin pozitif tutumu ve bebeğin ihtiyaçlarını yeterli düzeyde karşılaması bebekte “gerçek benlik”in oluşmasına katkı sağlayacaktır. Anne bebeğinin spontan hareketlerine olumlu karşılık vermediğinde, bebeğin kendisine boyun eğmesi yönünde davranışlarda bulunduğu bebekte “sahte benlik” gelişir. Yani spontan gelişen “gerçek benlik” ile boyun eğen “sahte benlik” bebeklik döneminde annenin tutumlarına bağlıdır. Winnicott (1965), spontan gelişen gerçek benlik yapısına sahip bebeklerin büyüdüğü otantik bireyler olabileceğini ifade etmektedir. Spontan gerçek benliğe sahip bireyler, otantik eğilimi olan bireyler gibi çevreyle çelişen durumlarda dahi kendi duygularını açıkça ifade edebilmektedir.

Jack ve Dill (1992), otantikliği ilişki temelli şekilde gerçeklik teorisi çerçevesinde açıklamışlardır. “Otantiklik” kavramını birbirleri ile ilişkili dört yapı ile açıklamaya çalışmışlardır. Bu yapılar; dışsallaştırılmış benlik algısı, özverili bir biçimde ilgi gösterme, kendini susturma ve parçalanmış benliktir. *Dışsallaştırılmış benlik algısı*, dış etkiler açısından kendini yargılamak anlamına; *özverili bir biçimde ilgi gösterme*, güvenli bağlanma için diğerlerinin istek ve ihtiyaçlarını bireysel istek ve ihtiyaçlarının üstünde tutma; *kendini susturma*, kişinin yaşadığı ilişkilerde öngördüğü kayıp ve çatışmalardan kaçınmak adına eyleme geçmeyi ve kendini ifade edebilmesini engelleme; *parçalanmış benlik*, içsel benlik öfke ve düşmanca duygularla beslenirken bir takım rol gerekliliklerine uyum sağlama adına dıştan uyumlu bir benlik ortaya koyma anlamına gelmektedir. Otantiklikten bahsedilebilmesi için belirtilen dört yapının her birinden en az seviyede sergilenmesi gerektiği ifade edilmektedir. Yani Jack ve Dill (1992) bireylerin kendilerini bireysel dinamikleri ile değerlendirdiklerinde, bireysel istek ve ihtiyaçlarını önemsediklerinde, kendilerini içlerinden

geldiği gibi ifade ettiklerinde ve bu şekilde davrandıklarında otantik olabileceklerini ileri sürmektedirler.

Lopez ve Rice (2006) da otantikliğı ilişkiyel boyutta ele almışlar ve otantiklik kavramını psikanalitik ve sosyal yapılandırmacı kuramları çerçevesinde incelemeye çalışmışlardır. Ayrıca ilişkilerde otantikliğı, romantik ilişki kurulan bireye kişinin gerçek benliğini olduğu gibi ifade etmesi olarak tanımlamışlardır.

2.1.2. Otantikliğin yapısı. Otantiklik, bazı çalışmalarda çok boyutlu olarak ele alınırken (Kernis & Goldman, 2006; Pinto ve diğerleri, 2012; Wood ve diğerleri, 2008) bazı çalışmalarda da tek boyutlu olarak ele alınmıştır (Neff & Harter, 2002a; Theran, 2011;).

Otantiklik kavramına ilişkin psikoloji alanyazını incelendiğinde, otantikliğı çok boyutlu olarak ele alan iki modelin ön planda olduğu görülmektedir.

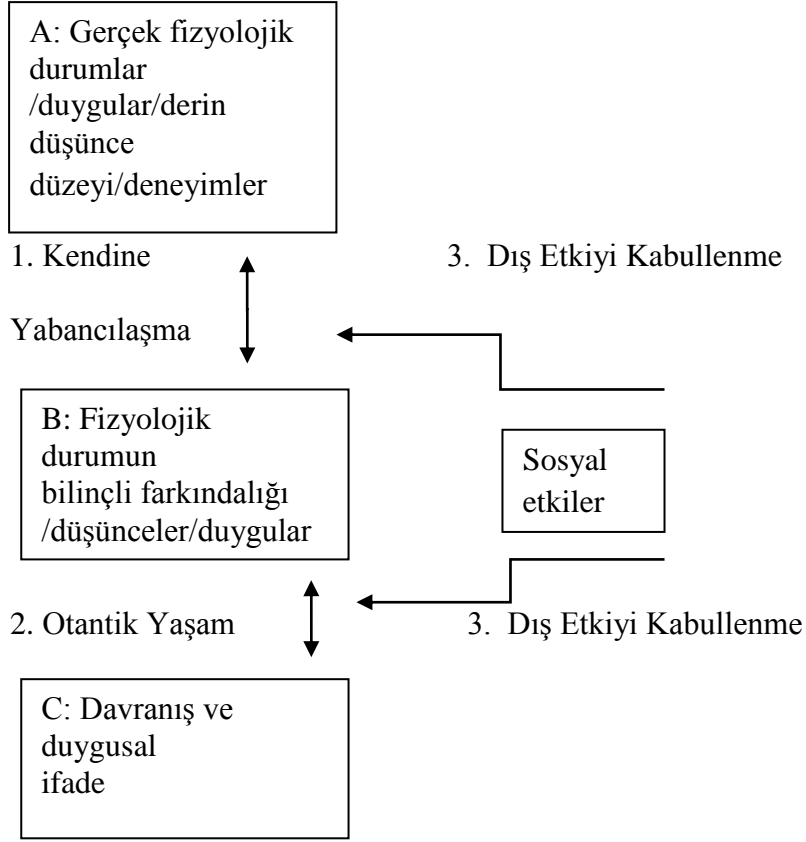
Bunlardan biri Çok Bileşenli Otantiklik Modeli (Multi-Component Conceptualization of Authenticity)'dir. Kernis ve Goldman'ın (2006) oluşturdukları bu model, öz belirleme ve hümanistik kuram temelinde dört bileşenli olarak geliştirilmiştir. Bu bileşenler; *farkındalık (awareness)*, *ilişkiyel otantiklik (relational orientation)*, *yansızlık (unbiased processing)* ve *otantik davranış (authentic behavior)*'tir (Kernis & Goldman, 2006).

Farkındalık, bireyin güçlü-zayıf yönlerini, olumlu-olumsuz yanlarını, değerlerini, kendi özelliklerinin farkında olmasını ve kendini olduğu gibi kabul etmesini kapsamaktadır (Kernis & Goldman, 2006). Bu anlamda bireyin farkındalık düzeyinin yüksek olması otantiklik açısından önemli görülmüştür (Peterson & Seligman, 2004). *İlişkiyel otantiklik*, otantikliğı ilişkiler bağlamında ele alan bileşendir. Yani kişilerin ilişkilerinde ne derece otantik olduklarıyla ilgilidir. Kişilerin ilişkilerinde gerçek, şeffaf olmaları, açık ve dürüst olmaları yani sahte davranışlar göstermemeleri gibi durumlarla ilişkilidir (Kernis & Goldman, 2006). *Yansızlık*, gerçek benliğe ilişkin görüşlerin objektif şekilde değerlendirilmesidir. Bir bireyin elde ettiği başarıları kendi yeteneklerine, başarısızlıklarını ise çevresel etmenlere

bağlaması ve kendi yeteneklerini olduğundan daha üst seviyede görmesi gibi olumsuz düşüncelerden uzak durması, onun *yansızlığını* koruması adına önemlidir (Brown, Collins & Schmidt, 1988; Kernis & Goldman, 2006; Taylor & Brown, 1988). *Otantik davranış* ise bir bireyin olumsuz durumlardan kaçınmak adına gerçek dışı davranışlar göstermesinin aksine gerçek benliğinin gerektirdiği gibi kendi değer ve tercihleriyle hareket etmesidir (Kernis & Goldman, 2006; Kraus, Chen & Keltner, 2011; Pinto ve diğerleri, 2011; Wood ve diğerleri, 2008). *Yansızlık* ve *farkındalık* bileşenleri *otantik davranış* bileşenini oluşturmaktadır. Kendine ilişkin farkındalığı yüksek olan ve yansız olarak değerlendirilen bireyler; aynı zamanda otantik davranış sergileyen, kendi tercihleri ve değerleri doğrultusunda yaşayan insanlardır (Kernis & Goldman, 2006).

Bir diğer model ise Birey Merkezli Otantiklik Modeli (Person-Centered Conception of Authenticity)'dir. Bu modeli Wood ve diğerleri (2008), Barrett-Lennard'ın (1998) modelini temel alarak oluşturmuşlardır. Birey merkezli Otantiklik Modeli; kendine yabancılaşma (self-alienation), dışsal etkiyi kabullenme (accepting external influence) ve otantik yaşam (authentic living) olarak üç bileşenden oluşmaktadır (Wood ve diğerleri, 2008). Bileşenler arası ilişki Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1

Birey Merkezli Otantiklik Anlayışı

Şekil 1’de, Wood ve diğerleri (2008: 386-399) Barret- Lennard’ın çalışmasından faydalanarak “birey merkezli otantiklik anlayışı” şemasını oluşturmuşlardır. Şema incelendiğinde, otantikliğin; kendine yabancılaşma, dış etkiyi kabullenme ve otantik yaşam olarak üç alt boyutta ele alındığı görülmektedir.

Birey merkezli düzende otantiklik birbiri ile uyumlu üç parçalı bir yapı olarak tanımlanır. Birinci düzey bireyin temel deneyimleri, ikinci düzey bireyin bilinçli farkındalığı ve üçüncü düzey ise davranış ve duygusal ifadeyi kapsar. Bireyin temel deneyimleri ile bilinçli farkındalığı arasında oluşabilecek çatışma, otantikliğin ilk alt boyutu olan “*kendine yabancılaşma*”yı oluşturur. *Dış etkiyi kabullenme* ise sosyal çevrenin inanç ve beklentilerinden ne ölçüde etkilenildiğini göstermektedir. Bireyin temel deneyimleri ile davranışları arasındaki uyum ise “*otantik yaşam*” alt boyutunu oluşturur. Otantik yaşam,

bireyin bilişleriyle davranışlarının tutarlı olması durumudur. Yani kişinin kendi tercih ve inançlarıyla uyumlu bir şekilde yaşamasıdır. Sosyal bir varlık olan insan için sosyal çevreden etkilenme kaçınılmazdır ve bu sebeple tüm otantik yaşam ve kendine yabancılaşma boyutları sosyal çevreden etkilenir. Ayrıca dış etkiyi kabullenme boyutu kendine yabancılaşma ve otantik yaşam boyutları ile ilgili duyguları etkilemektedir (Wood ve diğerleri, 2008).

Wood ve diğerleri (2008)'nin geliştirdiği birey merkezli otantiklik anlayışı modeline göre, kendine yabancılaşma boyutu ile dışsal etkiyi kabullenme boyutu düzeyinin düşük olması ve otantik yaşam boyutu düzeyinin yüksek olması o kişinin otantik olduğuna işaret ederken tam tersi durum da otantik olmamayı ifade etmektedir.

Bu çalışmada, her bir bireyin farklı düzeylerde otantik olduğu düşünüldüğünden otantiklik bir eğilim olarak görülmüş ve bu düşünce doğrultusunda çalışma yapılmıştır. Ayrıca otantiklik düzeyini birçok etmenin etkilediği varsayılarak otantiklik çok boyutlu olarak değerlendirilmiştir.

2.1.3. Otantiklik ile benlik ilişkisi. Kişinin var olan gerçek benliğini yaşayabilmesi olarak tanımlanan otantikliğin (Kernis & Goldman, 2006), benlik kavramıyla ilişkili olduğu söylenebilir. İnsanların kişilerarası ilişkilerde var olan gerçek benliğini ortaya koyabilmesi yani otantik olabilmesi ruh sağlığına katkı sağlamakta, olumsuzluklardan kaçınmak adına gerçek benliğini ortaya koyamaması ruh sağlığında hasarlara neden olabilmektedir (İlhan & Özdemir, 2013).

Kişinin olumlu-olumsuz yanlarını, duygularını, düşüncelerini olduğu gibi kabul etmesi, sağlıklı bir kişilik gelişimi için oldukça önemlidir ve gereklidir. Bireyin bunu başaramaması halinde idealize edilmiş hatalı bir benlikle kişiliği şekillenmektedir (Horney, 2011; Horney, 2013). Bireyin idealize ettiği hatalı benlik daima gerçek benliği koruma ve saklama işleviyle yaşar. İdealize edilmiş hatalı benlik kendini kişinin gerçek benliği gibi düzenler ve ortaya koyar ve çevre tarafından da kişinin gerçek benliği olduğu düşünülür.

Hatalı benlik zamanla hayata dair tüm ilişkilerde başarısız olur çünkü sadece kişinin yaradılışından getirdiği gerçek benliği yaratıcı ve gerçekçidir. Gerçek benlik, gerçeği hissettiği sürece idealize edilmiş hatalı benliği gerçek dışı hissetmeye ve anlamsızlık duygusu baş göstermeye başlar (Winnicott, 1965). İdealize edilmiş hatalı benlik; gerçek benliğin gelecekte var olması, gelişebilmesi adına koruyucu işleve sahiptir (Neri, 2008). Sahte benlik koruyucu işlevinde başarılı olduğu takdirde, kişi gerçek benliğini yaşamaya dair bir yol bulabilir (Winnicott, 1965). Bu doğrultuda otantiklik; gerçek benliğin özgürce ortaya koyduğu deneyim, benlik saygısı ve kendi özünü ortaya koyabilmenin (hayata somut bir şekilde dahil olma) bir kombinasyonudur (Rowan, 2001).

Kernis (2003), “otantiklik” kavramını anlatırken “optimal benlik saygısından” bahsetmiştir. İnsan kendini olduğu gibi koşulsuz kabul etmeli ve gerçek değer yargılarına göre hareket etmelidir. Optimal benlik saygısına sahip olanlar ile koşullu bir benlik saygısına sahip olanlar karşılaştırıldığında, optimal benlik saygısına sahip olanların dış dünyadan gelen tehdit ve baskılara karşılık kendi inanç ve değerlerini korudukları görülmüştür (Gardner, Avolio, Luthans, May & Walumbwa, 2005).

Sosyal bilimlerde benlik kavramı; insanlığın evrensel bir yüklemesi, toplumun etki ettiği, bireyin sosyal bir durumu (Baumeister, 1997; Holland, 1997; LeVine, 1984) olarak açıklanmıştır. Burada otantikliğin “Dış etkiyi kabul etme” alt boyutuyla uyuşan benlik tanımlaması dikkat çekmektedir.

Psikoloji alanında bir insanın otantikliği konusunda fikir sahibi olmak; bireyin kimliği hakkında bazı bilgiler elde etmeye yardımcı olur (Erikson, 1968; Neff & Suizzo, 2006) ve bireyin psikolojik iyi oluşu hakkında da fikir edinmeye imkan sağlar (Harter, 1999).

Otantikliği konu alan araştırma kaynaklarının birçoğu, benlik kavramının belirleyicilerinden olan otantikliğin birey merkezli bir yapı olduğunu, aynı zamanda benlik

gelişimini sağlayan ya da alıkoyan ilişki bağlamında olduğunu ifade etmektedir (Lopez & Rice, 2006).

Bebeklik döneminin temel ihtiyaçları bebeğe bakım sağlayan kişilerce karşılandığı ölçüde gerçek bir benliğin geliyeceği ve bireyin ileriki yıllarda gerçek benliğini kolaylıkla ortaya koyabileceği ifade edilmektedir (Rogers, 2018; Winnicott, 1965). Bu bilgidan yola çıkarak bireyin gerçek bir benlik geliştirip otantik bir ilişki kurabilmesinin temelinde bebeklik dönemlerinde ebeveynleriyle kurduğu ilişkinin kalitesi önemli belirleyicilerdendir.

Karmaşık bir yapı olarak adlandırılan otantikliğı açıklamak ve anlamlandırmak için otantikliğin çok boyutlu olarak incelenmesi gerekmektedir (Cooper, 1998; Hatcher, 1994). Temel gelişim kuramlarında önemli bir rolü olan otantik benlik kavramı alanyazında yeterli şekilde açıklanamayan bir yapıdır (Harter, 2002; Lopez & Rice, 2006).

2.1.4. Otantiklik ve psikoloji. “Otantiklik” kavramı, yüzyıllardır tartışılan bir konu olmasına rağmen, modern bir hal alması yaklaşık son 80 yıl içerisinde gerçekleşmiştir (Erickson, 1995).

“Otantiklik” kavramının kökeninin, eski Yunanlıların “özüne karşı doğru ol” görüşünden yola çıkarak Yunan felsefesine dayandığı bilinmektedir. Kişinin “kendini bilmesi” olarak otantikliğı tanımlayan Harter (2002), bireyin kişisel deneyimleri, duyguları, düşünceleri, kararları, inançları ile tutarlı bir şekilde dış etkilerin farkına varması gerektiği üzerinde de durmaktadır.

Erickson (1995) ve Harter (2002) otantikliğin geçmişi ile ilgili hem psikoloji hem de felsefe alanında çok değerli değerlendirmeler yapmışlardır. Hümanist psikoloji uzmanlarından Rogers ve Maslow da otantikliğin tanımına uygun kendini ve yaşantısını net olarak değerlendirebilen ve kendini gerçekleştirmiş birey üzerinde durmuşlardır (Avolio & Gardner, 2005).

Wood ve diğerkleri (2008), birey merkezli değerklendirdikleri otantiklik kavramı çevresinde psikodinamik çalışmaların yoğunlaştığını ve son yıllarda hümanistik, varoluşçu ve pozitif psikolojinin de ilgilendiği bir konu olduğu üzerinde durmuşlardır.

Kişinin “kendi gibi olma, olduğu gibi davranma” olarak adlandırılan otantiklik kavramı; psikodinamik (Fromm, 2011; Horney, 2011; Kohut, 2017; Winnicott, 1965), varoluşçu (Perls, Hefferline & Goodman, 2000; Yalom, 2018) hümanistik (Maslow, 1968; Rogers, 2018) ve pozitif psikoloji (Deci & Ryan, 2000; Ryan, LaGuardia & Rawsthorne, 2005; Sheldon, Rawsthorne, Ryan & Ilardi, 1997) gibi yaklaşımların önemle üzerinde durduğu kavramlardan biridir. Ayrıca birey merkezli psikoterapi yaklaşımları, yaratıcı drama eğitimi, radikal terapi, feminist terapi gibi bilim alanları da bireyin otantikliğine vurgu yapmışlardır (Rowan, 2001).

Psikanaliz sürecinde kişinin varoluşunu ortaya koyabilmesi oldukça önemlidir. Burada anahtar problem; kişinin “kendi gibi olması” değil, “varoluşu sergileyebilme” sidir. Danışmanlık sürecinde kişiler bazen kendileri gibi davranmazlar, rol yaparlar fakat yine de güçlü bir otantikliğe sahip olduklarını gösterebilirler. Bu sebeple “kendi gibi olma” ile otantiklik her zaman uyuşmamaktadır (Neri, 2008).

Otantik olma, yalnızca gerçek benliği koruma anlamını taşımamaktadır. Aynı zamanda içsel bir tutarlı davranma şekline de karşılık gelmektedir. Otantik oluş, bireyin kendisiyle ilgili sorumluluk almasını, ilişkilerinde çevresel etkinin farkındalığını içermektedir. Ayrıca otantiklik sadece gerçeye uygun olma, samimi olma anlamına gelmemekte, aynı zamanda söylenenlerin, ilişkilerin gerçegi ile uyumlu olması anlamı da taşımaktadır. Bu nedenle otantik olma sadece bireyin kendi özellikleriyle barışık olabilmesi değil, aynı zamanda diğer insanların sınırlılıkları ve özellikleriyle barışık olabilmidir (Neri, 2008).

Hümanistik yaklaşıma göre insan, toplum tarafından onaylanma, kabul görme ihtiyacı ve toplum baskısından dolayı gerçek benliğini gizleyen sahte bir benlik geliştirmektedir.

Otantik oluŖa uymayan sahte benliğiyle yönetilmeye baŖlayan insan, gerçek benliğini ortaya koyamamaktadır. Varolan gerçek benliğiyle uyumlu bir benlik geliŖtirdiđinde birey, kendi öz benliğini ortaya koyabilmekte ve bu uyum arttıkça psikolojik iyi oluŖ ve tam fonksiyon gösterme hali söz konusu olabilmektedir (Polkinghorne, 2001).

Birey merkezli yaklaŖımda insan, tam fonksiyon gösteren birey olarak betimlenebilir (Schmid, 2001). Tam fonksiyon gösteren birey olma; bir hal durumu değil, bir süreçtir (Rogers, 2018). Birey merkezli yaklaŖım otantiklik kavramını bir süreç olarak ele almaktadır. Otantiklikte birey, kendi hayatını yazar ve oynar (Schmid, 2001).

Rogers (2018)'a göre bireyin özünde duygular ve farkındalık vardır, birey uygunsa bunlarla iletiŖim kurabilir. Otantik olamama durumu, insanın var olan duygularını diğer insanlardan saklama eğiliminden kaynaklı değil; bunları kendisinden saklamasından kaynaklıdır. Tamamıyla dürüst ve açık bir deneyim çoğu zaman acı verici olabilir. Fakat acıdan kaçınmak adına otantik olmama eğilimi de zamanla kiŖiyi l ve bitkin hale getirecektir. Buna göre sadece otantik olmayı baŖarmıŖ bireyler, tam anlamıyla varoluŖsal sürecini tamamlamayla meŖgul olacaklardır. Sahte benlik imajını korumak adına otantikliği feda eden bireylerin, kiŖisel geliŖimleri için daha fazla özveride bulunmaları gerekmektedir (Rogers, 2018). Aslında en zor görev, bireyin diğer insanlardan gelen etkileri devredıŖı bırakması değil, çevresel etkiler içerisinde amacına ulaŖabilmesi ve gerçek benliğiyle iliŖkisel benliği arasında uyumu yakalayabilmesidir. Bireyin i dünyası ile çevreden gelen uyarıcılar arasında devamlı bir atıŖma söz konusudur. Çevresel glerle karŖılaŖtıđında insan ya gerçeği saklamayı yani otantik olmamayı seçecek ya da ne dŖndđn açıkça söylemeyi yani otantik olmayı seçecektir (Wang, 2016).

Husserl (1970), varoluŖu kuramın önemli terimlerinden olan ‘‘fenomoloji’’yi var olan durumun ne olduğu değil de, o durumun birey tarafından nasıl yaŖandıđı olarak adlandırmaktadır (akt. Geçtan, 2017). Maslow (1970)'un kendini gerekleŖtirme kavramıyla

ilişkili olduğu düşünölen otantiklik kavramı, varoluşçu yaklaşımda da fenomenolojiyle ilişkili olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca varoluşçu kuramda otantiklik, psikolojik iyi oluşun anlaşılabilmesi için oldukça önemli bir kavramdır (Yalom, 2018).

Sartre (2012) otantikliğin içinde bulunulan durumla ilişkili olarak sorumluluklar ve riskler içerdiğini de varsayarak, otantikliğin cesarettten çok daha fazlasını gerektirdiğini düşünmüştür. Bu nedenle de insanlarda otantikliğin nadiren bulunduğunu ifade etmiştir.

Otantik olma adına insanın doğasını inkar etmemesi gerekliliğini ifade eden Wong (2010), insanın ölümlü olmayla yüzleştğinde otantik varoluş tarzına geçişe karar verdiğini vurgulamıştır. Yine aynı şekilde Deurzen (2002), ölümlü olma bilinci ve insanın sınırlılıklardan doğan farkındalık kaygısının, otantik olmak için anahtar role sahip olduğunu belirtmiştir.

Yalom (2018)'a göre birey diğeri insanların yönettiği biri olmayıp özgür bir birey olduğunun farkına vardığında kendi kararlarının sorumluluğunu alır. Bu durum katlanması ağır bir sorumluluktur. Bu nedenle bireyde sorumluluktan kaçma, zorlandığını hissetme, sorumluluğu inkar etme, seçimleri üzerinde aşırı kaygı yaşama, kötü bir sonucun getireceği acıdan kaçınma, seçimlerinin sorumlusunu başkaları bilme gibi engelleyici, yıkıcı bazı belirtiler açığa çıkmaktadır. Buna dayanarak, otantik oluşun daima mutluluğu beraberinde getirmediği, otantik mutluluğun acı ve zorluklardan geçtiği vurgulanmaktadır. Aslında risk almak, otantik bir yaşam sürmenin doğasında olan bir durumdur (Wong, 2010).

Rank (2001) “doğmak için ölmek gereklidir” felsefesiyle insanın bağımsız bir varoluşa sahip olmasının bir önceki ortak yaşamından ayrılmasıyla sağlanacağını ifade etmektedir. İnsan bunu sağlamaya yönelik attığı her adımı bir korku kaynağı olarak algılar. Bu korkuya “yaşam korkusu” adı verilir. Diğeri yandan insanda var olan yaratıcı güç, insanı diğeri insanlardan ayırmaya ve kendi öz benliğini ortaya koymaya iter. Bu da “ölüm

korkusu”nu ortaya çıkarır. Yaşam korkusu ve ölüm korkusu arasındaki denge oldukça önemlidir (Geçtan, 2017).

Gestalt terapi liderlerinden Perls (1992), “Evrendeki tüm canlılar tek bir amaca yöneliktir. Bu amaç, özünü yaşayabilmesi, kendi olabilmesidir” ifadesini kullanmaktadır. Tüm canlıların kendilerini yaşayabilme mücadelesinde bazı gereksinimleri ortaya çıkar. Bu ihtiyaçların karşılanması tam olarak fenomenolojik farkındalık gerektirmektedir (akt. Akkoyun, 2001).

Gestalt kuramı bireyin kişisel farkındalığa ulaşarak özünü gerçekleştirmesini hedeflemektedir. Bireyin kişisel farkındalığı, beş farklı psikopatoloji seviyesinde açıklanır. İlk seviye olan “foni seviyesi”, bireyin topluma uyum sağlamak, toplumdan onay almak amacıyla rol yaptığı dönemdir. Bu yaşantı “maya” olarak adlandırılır. Bir sonraki seviye, “fobik seviyesi”dir. Bu aşamada birey kendisinin kim olduğunu keşfetmeye başlar ve yaşadığı farkındalıktan dolayı endişe duymaya başlar. Sonraki seviye “impas seviyesi”dir. Bu aşamada birey kendini bir çıkmazın içinde gibi hisseder. Çıkmazdan kurtulmanın yolu, duygularının ve reddettiği yönlerinin sorumluluğunu üstlenmesidir. Bu sorumluluğu kabul ettiğinde “içsel patlama seviyesi”ne geçilmiş olunur. Bu seviyede kişisel farkındalığa yaklaşma söz konusudur. Yavaş yavaş sahte benlik terk edilmeye başlanır ve bir sonraki seviye olan “dışsal patlama seviyesi”ne geçilmeye başlanır. En son seviyeye ulaşmasıyla kişi gelişme sağlamış, kendisiyle bütünlük edinmiş ve kendisi olarak var olmaya başlamıştır (Karahan & Sardoğan, 2012).

Gestalt terapide, kişinin başkalarıyla ilişki kurarak yürüttüğü ve bu ilişkiden oluşan deneyimlerle kendini geliştirdiği yaşantısında, kendini başkalarından ayırmadan kendisi olamayacağı ifade edilir. Kendisi olabilmesi için bir sınırının olması gerekmektedir. Bu sınırla hem kendini başkalarından ayırıştırabilmeli hem de gelişimi için başkalarıyla olan alışverişini yürütebilmelidir. Varoluş mücadelesinin temelindeki dinamik bu şekildedir (Akkoyun, 2001).

Rank'ın ortaya koyduğu “ortalama insan” kişilik tipi, toplumdan ayrılmanın verdiği suçluluk duygusunu korumak adına toplumun beklentilerini karşılama eğilimi göstermektedir. Başka bir seçenek keşfedemediğinden topluma uyum göstermek istemektedir. Rank, bu eğilime karşı çıkmış ve aynı zamanda psikoterapinin amacının topluma entegre olmadığına da altını çizmiştir. Rank'a göre “artist insan” daha ideal olan kişilik tipidir. Artist insan, kendi isteklerini gerçekleştirmenin yanı sıra toplumla ilişkiler kurarak sosyallik ihtiyacını da karşılar, hatta yaşam ve ölüm arasındaki dengeyi oluşturma başarısını yakalar (Geçtan, 2017).

Horney'e (2013) göre insanın kendini yeniden keşfedebilmesi için kişi kendi duygu ve düşüncelerinin farkına varmalı ve kişi bu temelde insanlarla ilişki kurmalıdır. Bahsedilen insan tipini oluşturmak psikoterapinin en büyük amacı olmalıdır. Ayrıca danışmanın üç temel amacından bahseder. Bunları danışanın içinden geldiği gibi doğal davranması, kendi olabilmeyi göze alabilmesi ve değerlerini fark edebilmesi olarak belirtmiştir. Bireyin otantik oluşu Horney'e göre danışma sürecinin önemli yordayıcılarından biridir (İlhan & Özdemir, 2013).

Bağlanma kuramına göre, kendilik kişinin dış dünyayla ilişki kurmasına ve bu ilişkiden kendi duygu ve düşüncelerini ayırıştırabilmesi süreçlerine bağlıdır. İnsan yaratılış itibarıyla de bağlanmaya bağlıdır. Bir çocuğun bağlantı kurma, bir başkasıyla ilişki kurma eğilimi içgüdüselidir. Sağlıklı bir ayrılma yaşanması için sağlıklı bir bağlantı kurmak oldukça önemlidir. Bu nedenle güvenli bağlanma, güvenli ayrılma deneyimi ve gerçek benliğin geliştirilmesi desteklenmelidir (Masterson, 2008).

Pozitif psikoloji savunucularına göre kişinin otantik olabilmesi onun iç dünyasında yaşadığı duygularla dış dünyaya aktardığı duyguların tutarlı olmasına ve bu durumun davranışlarda da görülmesine bağlıdır. Yani kişinin kendini olduğu gibi dışa yansıtmasıdır (Gardner & Schermerhorn, 2004).

Yaşam, ölüm, özgürlük, yalnızlık, mutluluk, anlamsızlık ve kimlik gibi insan hayatının temel sorularına yanıt arayan pozitif psikolojiye göre, özgürlük ve sorumluluk kavramları otantikliğin temel birleşenleridir. Özgürlüğü keşfeden bireyin kendi yaşamını şekillendiren sorumluluk sahibi bir birey olarak yaşamın anlamını bulması olasıdır (Hefferon & Boniwell, 2014).

Otantik yaşam, bireyin iyi bir yaşam geçirebilmesinin ön koşuludur. Bireyin güçlü yanlarının bunun için kullanması ve temel erdem prensiplerine sadık kalması önemlidir (Seligman, 2004). Her insanın güçlü yanları vardır, bunları yönetir ve sıklıkla kullanır. Bunlar, bireyin sahip olduğu ve sosyal ilişkilerinde kullandığı karakter güçleridir. Bu güçler için gerekli hususlardan biri de otantiklik (gerçek ben) algısıdır. Bireyin iyi oluşu da güçlü yanları ile otantiklik arasındaki bağlantıyla olacaktır (Peterson & Seligman, 2004; Seligman, 2004).

Her kültürel toplumda var olan altı tane erdem bulunmaktadır. Bu erdemler; cesaret, adalet, insanlık, bilgelik, aşkınlık ve ılımlılıktır. Altı erdemden biri olan cesaret erdemi, yaşam amaçlarına ulaşmada karşılaşılan içsel ya da dışsal güçlükleri aşmada kullanılan bir güçtür. Bu kümenin içerisinde yer alan güçlerden biri de bütünlüktür yani dürüstlük, otantiklik (Peterson & Seligman, 2004; Peterson, 2006; Seligman, 2004). Otantiklik bir karakter özelliğini yansıtmaktadır. Otantik karakter sahibi insanlar, toplum içerisinde kendi isteklerini ve içsel duygularını doğru bir şekilde ifade ederler (Peterson & Seligman, 2004).

Otantikliği edinmiş bir birey kendi duygu ve düşüncelerinde ve diğerleriyle olan ilişkilerinde gerçek benliğini ortaya koyduğu ölçüde otantik mutluluğu yakalayacaktır. Olgun mutluluk türevlerinden biri olan otantik mutluluk, bireyin otantik oluşunun sonucu niteliğindedir (Hefferon & Boniwell, 2014; Schmid, 2001).

2.1.5. Psikolojik yardım sürecinde psikolojik danışmanın otantikliği. Psikolojik danışma, insanın psiko-sosyal gelişimi konusunda rol oynayan önemli bir yardım hizmeti

olarak tanımlanmaktadır (Özabacı, 2018). Yardım sürecinde temel amaç, psikolojik danışmanın sözlü sözsüz becerileri ve mesleki yeterlilik kapsamında edindiği teknik ve yöntemlerle danışanda istendik yönde gelişimlerin oluşmasına yardımcı olmasıdır (Denizli, 2009). Bu doğrultuda psikolojik danışmanların etkililiği, psikolojik yardım sürecinde önemli bir yere sahiptir (Yalçın, 2006).

Pamukçu (2011), psikolojik yardım sürecinin etkili ve başarılı olabilmesi adına bazı hususların üzerinde durmaktadır. Bunlar; danışan ile danışman arasındaki terapötik ilişki, danışana uygun yaklaşım ve tekniklerin uygulanması, danışanın kişisel özellikleri ve son olarak psikolojik danışmanın kişisel özellikleridir. Lambert ve Vermeersch (2002), psikolojik danışma hizmetinin başarılı bir şekilde yürütülmesinin en önemli unsurunun psikolojik danışmanın kişisel özellikleri olduğunu söylemektedir.

Ruh sağlığı konusu yalnızca yardım hizmeti alan kişiler için değil, ruh sağlığı alanında çalışan profesyoneller için de oldukça önemli bir konudur. Profesyonellerin iyi bir ruh sağlığına sahip olmaları danışanlarının da iyi olacağına dair ipuçları vermektedir (Barnett & Cooper, 2009).

Psikolojik danışma sürecinin etkin ve başarılı olması, terapötik süreç yürüten psikolojik danışmanların insani niteliklerinden ve deneyimlerinden bağımsız değildir. Danışmanlık eğitimi alan bütün psikolojik danışmanlar, iyi bir meslek elemanı olarak değerlendirilemez. Danışma sürecinin en önemli etmenlerinden birisi, psikolojik danışmanın danışanı ile kurduğu terapötik ilişkidir (Corey, 2008). Başarılı psikolojik danışmanların terapötik ortam oluşturabilmeleri için gerekli kişilerarası iletişim becerilerine sahip olmaları gerekmektedir (Rogers, 2018).

Bireyin kişisel özellikleri hakkında bilgi edinmek, otantikliği konusunda fikir sahibi olmamızı sağlar (Neff & Suizzo, 2006). Psikolojik danışmanların otantikliği konusunda fikir edinebilmek için onların kişilik özelliklerine bakmakta fayda olacaktır. Coady (1996)'e göre

psikolojik danışmanın kişisel ve profesyonel özellikleri belirlenirken; otantik, dürüst, empatik, ilgili, dikkatli, kabul edici ve yargılayıcı olmayan gibi sıfatlar kullanılmaktadır (akt. Usta, 2020).

Pope ve Kline (1999), başarılı psikolojik danışmanların sahip olmaları gereken özellikler içerisinde; kabul edicilik, açık fikirlilik, empati, saydamlık, güvenilirlik, duyarlılık, sabırlı ve samimi gibi özellikler sıralamaktadır (akt. Usta, 2020).

Corey (2008) iyi bir psikolojik danışmanın güçlü bir kişilik yapısına sahip olduğunu ve öz-farkındalık düzeyinin yüksek olduğunu belirtmiştir. Ayrıca iyi bir danışman için; yaşamı şekillendirecek güce sahip, yaşamsal motivasyonu yüksek, kendisini seven, özüne saygı gösteren, değişimlere açık, kendini tanıyıp kabul eden, dürüst bir duruş sergileyen, samimi, dürüst ve otantik birey gibi özelliklerden bahsetmektedir. Skovholt (2012)'a göre bireyin kendiliği (öz) psikolojik danışmanın danışma sürecindeki rolü açısından önemli konulardan biridir. Psikolojik danışmanlar zorlayıcı danışanlarla çalışırken travmatik öykülere maruz kaldıklarında stres yaşayabilmektedir. Bu doğrultuda ruh sağlığı çalışanlarının psikolojik iyi hal içerisinde olmaları, yardım alan kişiyi geliştirebilmeleri için gerekli görülmektedir (Skovholt, 2012).

Meyer ve Ponton (2006), psikolojik danışmanların iyi oluşlarını tanımlamaya yönelik ağaç metaforu üzerinden bir model sunmaktadır. Ağacın köklerini maneviyat, gövdesini danışmanın çevresindekilerle kurduğu ilişki, dallarını ise kişisel aktiviteleri oluşturmaktadır.

Psikoloji alanının pek çok değişkeniyle ilişkisi olduğu saptanan otantiklik kavramına bakıldığında; otantikliğin olumlu duygu durumla ilişkili olduğu (Gül, 2010), otantik bireylerin kendilerini kontrol etmede ve problemlerle başa çıkmada daha başarılı oldukları (Lopez & Rice, 2006), otantik kişilerin psikolojik iyi hal içerisinde olduğu (Boyras ve diğerleri, 2014) saptanmaktadır. Ayrıca Burks (2009), otantikliği, psikolojik danışmanlar için sağlıklı sosyal ilişki geliştirmeleri ve kişisel gelişimlerini tamamlamaları açısından etkili bir kavram olarak

görmektedir. Rogers'ın (2018) ruh sağlığı alanının önemli yordayıcısı olarak ele aldığı otantikliğin, psikolojik danışmanların etkili bir danışma süreci yürütebilmeleri açısından oldukça önemli bir kavram olduğu görülmektedir.

2.1.6. Otantiklik ve felsefe. Otantiklik terimi ilk olarak 19. yy da ortaya atılmasına rağmen otantikliğin tarihi antik Yunan'a dayanmaktadır. Sokrates için kişinin kendi kendini sorgulayabilmesi üstün bir özellik olarak kabul edilir. Aristoteles ise ahlak bilimini insanların en iyiyi olma çabası olarak belirtmiştir. Ona göre yüksek iyiliğin temeli, insanın yaşantısı boyunca ruhunu tam ve en iyi erdeme sahip olma yönüne çekmesine bağlıdır. İyi oluş kişinin kendini gerçekleştirme adına yaptığı eylemlerle oluşur. Bu doğrultuda yapılan eylemler kişiye mutluluk ve memnuniyet vermekle birlikte, performansını güçlendirecek etmenler arasında yer alır. Bu görüş, Kierkegaard ve Nietzsche gibi varoluşçu filozofların da görüşleriyle benzerlik göstermektedir (Kernis & Goldman, 2006).

Günümüzde felsefenin de ilgilendiği konular arasında yer alan otantiklik ile ilgili son dönem seçkin filozofların iki temel yaklaşımı bulunmaktadır. Birinci yaklaşımda insanın varoluşsal sürecinde kesin yolunun kendinin yolu olduğu ifade edilir. Kendi yolumuzu kendimiz yaşamalıyız ve başkalarının yolunu taklit etmemeliyiz. Eğer ben, kendim olarak var olmadıysam hayatımı ıskalamışım demektir. Bu durum gerçek benliğimizin önemini hatırlatır. Diğer yaklaşımda ise eğer yaptığımız işlerde bir ana unsur olacaksa o da özgünlük ve kişisel duygularımız olmalıdır. Bu durum gerçekte ne hissedip ne hissetmediğimizin ve hislerimizin gerçekten biz olduğunun ifadesidir (Splitter, 2009).

2.2. Kişilik

2.2.1. Kişiliğin tanımı. Kişilik, insan doğasını inceleyen psikolojide sıklıkla incelenen konulardan biridir. Bireyler arası farklılıklar, benzerlikler merak uyandırdığından insanlar binlerce yıldır bireysel özelliklerin temelini keşfetmeye ve kişiliği tanımlamaya çalışmışlardır. Kişiliği bilimsel olarak açıklamaya çalışan çok farklı kaynak mevcuttur. Bu

nedenle psikologların üzerinde anlaştıkları genel geçer bir kişilik tanımı henüz yoktur (İnanç & Yerlikaya, 2017; Miller & Shelly, 2007). Alan yazında kişiliğin pek çok tanımıyla karşılaşmak mümkündür.

Horney'e göre kişilik, bireyin yaşantısında çevresiyle etkileşiminden doğan algı, duygu, düşünce, amaç ve yargıların etkileşimiyle oluşmuştur (Özhan, 2015).

Gerring ve Zimbardo (2012)'ya göre kişilik, farklı durum ve koşullarda değişmeyen, bireylerin davranışlarının yordayıcısı olan, bireye ait duygu, düşünce ve davranışların bütünüdür. Kişilik kavramı, bir insanın dış görünümü, konuşma tarzı, ilgileri, yetenekleri, değerleri ve çevresi ile uyum biçiminin nasıl olduğunu içeren bir kavramdır. Kişilik insanın kendine özgü bir bütündür.

Kişilik, hayatın içinde çok farklı anlamlarda kullanılabilir. Bazı insanları anlatırken kişilik sahibi, güvenilir kişi, zayıf kişilik sahibi ve kişiliksiz gibi sözcükler kullanılabilir (Köknel, 2005). Kişilik, insanı diğer insanlardan ayıran, insanın kendine özgü özellikleridir. Kişiliği oluşturan özellikler; insanın iç dünyası ve dış dünya (fiziksel ve sosyal çevresi) ile iletişime geçtiği, duygu, düşünce ve davranışlarının ayırt edici ve karakteristik örüntüsüdür (Sayar & Dinç, 2013; Smith ve diğerleri, 2014).

Kişilik, insan psikolojisine etki etmenin de üstünde insan yaşamına ve hayata bakışa yön veren önemli bir kavramdır. Bireyin kişilik yapısı ve özellikleri kimi zaman tükenmişliğe zemin sağlayabilmekte ve tükenmişliğin insan üzerindeki etkisini azaltabilmekte veya arttırabilmektedir (Arı & Bal, 2008; Özbakır, 2015).

Kişilik kendi içerisinde tutarlı kişilik içi süreçleri ve davranış kalıplarını içermektedir. Davranış kalıpları sürekli olarak ve her ortamda gözlemlenebilen şeylerdir. Rekabetçi ya da dışa dönük olduğu düşünülen kişinin, özelliklerini her zaman yaşatması ve dışa vurması beklenir. Kişilik içi süreçler ise kişinin içinde gerçekleşen duygusal, bilişsel ve bütünsel

süreçlerin tamamını kapsar. Bunların bir kısmı tüm insanlar tarafından paylaşılmaktadır. Ancak her insanda diğerlerinden farklı kişilik içi süreçler bulunmaktadır (Burger, 2006).

Kişiliği inceleyen psikoloji alanı araştırmacıları, kişiliğin ayırt edici olduğuna dikkat çekmişlerdir. İnsanın sürekli gerçekleştirdiği davranışlarının başkalarından ayrıldığı belirtilmiştir (Morgan, 2011). Aynı zamanda alan araştırmacıları, kişiliğe kendi bakış açılarından bakarak yorumda bulunmuşlar ve tanımlama yapmışlardır. Bu nedenle araştırmacıların kişilik hakkında farklı görüşleri bulunmaktadır (Baymur, 1997). Örneğin; davranışçı yaklaşımla ele alınan kişilikte, gözlenebilir yönler dikkat çekilmiş, kişiliğin az ya da çok gözlenebilen davranışlar bütünü olduğu öne çıkmıştır. Sosyal uyum perspektifinden yapılan tanımlamalarda kişiliğin sosyal yönü üzerinde durulmuştur. Kişiliğin sosyal uyarıcı olma yönünden niteliklerin bütünü olduğu ve toplumda oynadığı roller ve bu rollerin bıraktığı etkiler olarak tanımlandığı görülmüştür (Baymur, 1997).

2.2.2. Beş faktörlü kişilik kuramı. Psikoloji alanında kişiliğin yapısını inceleyen birçok kuram bulunmaktadır. Bunlar; Psikodinamik Kuramlar, Biyolojik Temelli Kişilik Kuramı, Davranışçı Kuram, Sosyal Öğrenme Kuramı, Bilişsel Kuram, Hümanistik Kuram, Ayırt Edici Özellik Kuramı ve Beş Faktörlü Kişilik Kuramı. Bu araştırmaya yön veren kişilik çalışmaları, Beş Faktörlü Kişilik Kuramına dayanmaktadır. Bu nedenle bu kuramın açıklamalarına yer verilmektedir.

Beş faktör kişilik kuramı, kişilik özelliklerinin “nörotiklik”, “dışadönüklük”, “gelişime açıklık”, “uyumluluk” ve “özdisiplin” olmak üzere beş temel boyutta toplandığını ve evrensel nitelikler taşıdığını, kişilik boyutlarının ölçme araçlarıyla ölçülebileceğini savunan bir kişilik kuramıdır. Kuramın ismi, bir istatistik yöntemi olan “faktör analizi”nden gelmektedir. Kişiliğin beş boyutta incelenmesi uzun bir sürede gerçekleşmiş ve kuramın oluşumuna oldukça fazla sayıda araştırmacı katkıda bulunmuştur. Kuramın uluslararası alanda kabul görmesine katkı sağlayan ve kuramın kurucusu olarak adlandırılan kişi Robert Mc Crea

ve Paul Costa' dır. Geçmiş yıllarda kişilik özelliklerini faktör analiziyle tespit edip sınıflandırmaya çalışan bir yaklaşımken yıllar sonra araştırmalar neticesinde kişiliğin oluşumu ve doğasına ilişkin görüşlerin yer aldığı bir kuram haline gelmiştir (Caprara & Cervone, 2000; İnanç & Yerlikaya, 2017).

1880'lerde Galton, sözlük çalışmaları yaparak dilin olanaklarından faydalanmanın kişilik özelliklerinin belirlenmesine katkı sağlayacağını ve bu anlamda yöntemin önemli olduğuna vurgu yapmıştır. 1920'lerde ise Gordon Allport ve Odbert, kişilikle ilgili olduğu düşünülen 18 bin ayırıcı özellik kelimelerini sözlükten taramış sonrasında da aynı anlam içerenleri eleyerek 200 kelimedede karar kılmışlardır (Ciccarelli & White, 2016). 1960'larda beş boyutla ilgili çalışmalar yapılmaya başlanmıştır; fakat gelen eleştiriler yüzünden araştırmalar 20 yıl kadar duraksamıştır. 1980'lerde Mc Crea ve Costa, kişiliğin duygusal ve dışadönüklük boyutuyla ilgilenmiş ve yeniliğe açıklık boyutunu keşfetmiştir. 1985'ten sonra ise kişilik özelliklerinin beş boyutunu ortaya koymuşlardır (Feist & Feist, 2002). Yine benzer yıllarda Goldberg, sözlük çalışmalarının sonrasında oluşan kelimelerle araştırma yapmış ve beş faktörlü bir kişilik yapısıyla karşılaşmıştır. Aynı çalışma farklı kültürlerde de tekrarlanmış ve paralel sonuçlar elde edilince kişilik büyük beşli olarak anılmaya başlanmıştır (Burger, 2006). Kişiliği oluşturan beş boyutun genetik özellikleri aktarıp aktarmadığı araştırılmış ve genotipik özellikleri de barındırdığı araştırmalarda ortaya koyulmuştur (Somer, 1998; Şentepe & Güven 2015). 1990'larda ise Mc Crea ve Costa "beş faktör kişilik ölçeği"ni geliştirmiş, ölçeğin uluslararası alanda da güvenilirliği ve geçerliliğini kanıtlamıştır (Alaçatlı, 2013).

Beş faktörlü kişilik modelinin etkisinin uzun yıllar korumasının nedenleri arasında farklı kültürlerde ve farklı yaş gruplarında bulunan çalışmalarının olması, aynı zamanda da genetik araştırmalarında genetik kökenli olduğunun tespit edilmesi yer almaktadır. Ayrıca modelin araştırmacıları iş yaşamı, psikoterapi ve mesleki rehberlik gibi alanlarda kuramın işe yarar olduğunu savunmuşlardır. Kariyer danışmanlığı alanında da bireyin seçeceği mesleğin

kişilik özellikleriyle uyumlu olup olmadığı hususunda da yardımcı olan bir kuramdır (Pervin & John, 2001).

2.2.3. Beş faktörlü kişilik boyutları. Beş faktörlü kişilik boyutları “Dışadönüklük”, “Nörotiklik”, “Gelişime Açıklık”, “Uyumluluk” ve “Özdisiplin” olarak beş başlıkta toplanmaktadır.

2.2.3.1. Dışadönüklük. Bu kişilik özelliği insanlarla bir arada bulunmayı seven, dış dünyayla ilişki kurmaya eğilimli bir kişilik özelliğidir. Bazı uzmanlarca dışadönüklük özelliğine sahip bireylerin hırslı, başarıyı seven, tutkulu kişiler olduğu ifade edilmiştir (Kahveci, 2001). Aynı zamanda bu bireylerin dürtüsellik boyutu da yüksektir (McAdams, 2008). Konuşmayı seven, girişken, sosyal yaşantısı olan, enerjik, sıcakkanlı, işbirlikçi olan dışa dönük bireyler, aynı zamanda göz önünde olmayı da severler (Kahveci, 2001).

Dışadönüklüğün karşıtı ise içe dönüklüktür. Yalnız kalmayı seven, durgun, sessiz sakin kişiler olarak görünen içe dönük kişilerin; kuşkucu, mesafeli, sakin ve güvensiz bir yapıları olduğu, insanlarla vakit geçirmek yerine yalnız kalmaktan hoşlandıkları da ifade edilir (Mc Crea & Costa, 2003).

2.2.3.2. Nörotiklik. Ruhsal anlamda sağlıklı düşünememe, olumsuz duyguları yaşama eğilimi olarak görülen nevrozizm, bu boyutla ilgili ölçülen özellik olarak görülmektedir. Nevrotiklik özelliğine sahip kişilerin akılcı düşünemeyen, depresif, kaygılı, öfkeli, mutsuz, kendinden hoşnut olmayan kişiler olduğu söylenebilir (Mc Crea & Costa, 2003). Olumsuz duyguları yaşama ve yaşatma eğilimleri diğer insanlara göre fazladır. Öfke, pişmanlık, kaygı gibi olumsuz duyguları uzun süre yaşadıklarında bunu patalojiye dönüştürme olasılıkları yüksektir. Bu sebeple de ruhsal problemler yaşayabilirler. Nevrotik kişilerin saplantılı düşüncelerinden ötürü düşmanca davranışlara yönelebilmek ihtimalleri vardır. Yaşadıkları herhangi bir sorunla ya da stres kaynağıyla baş etmede duygu odaklı baş etmeyi kullanırlar. Bazen de baş etme olarak umursamazlık ve kaçma gibi farklı tepkiler gösterebilirler.

Nevrotikliğin karşıtı ise duygusal dengeliliktir. Bireyin duyu geçişlerini, kaygı, depresyon, öfke gibi duygularını kontrollü bir şekilde yaşaması duygusal dengeliliğe denk gelmektedir. Duygusal anlamda dengeli yaşayan kişiler; zorluklarla baş edebilen, olaylar karşısında soğukkanlı kalabilen, kendine güveni yüksek, kendilerini beğenen kendinden hoşnut olan kişilerdir (Doğan, 2013).

2.2.3.3. Gelişime açıklık. Gelişime açıklık kişilik özelliği üzerinde araştırmacılar fikir birliği sağlayamamış, üzerinde fazlaca tanımlamalar yapmışlardır. İlk keşfedildiği dönemde araştırmacılar bu özellik için kültür ve zeka kavramlarını kullanmışlardır. Özellikle sanatçıların ve bilim insanlarının gelişime açıklık kişilik özelliğini taşıdıkları düşünülmüştür. Bu özelliğe sahip bireylerin; hayal gücü geniş, farklı deneyimlere açık, maceracı, meraklı, öğrenmeyi seven, özgürlüğüne düşkün, farklı ilgi alanlarına sahip, cinsiyet rollerini sevmeyen ve kültürel farklılıklara saygılı oldukları söylenebilir. Gelişime açıklık kişilik özelliği düşük bireylerin ise; durağan, monoton yaşantıdan hoşlanan, maceradan uzak, değişime karşı dirençli ve geleneksel normlara göre yaşamaktan hoşlanan kişiler olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bu kişilerin otoriteye itaat etmeyi kendi özgürlüklerine tercih edebildikleri ifade edilmektedir (Mc Crea & Costa, 2003).

2.2.3.4. Uyumluluk. Uyumluluk kişilik özelliği bireyin diğer insanlara nasıl yaklaştığını gösteren bir kişilik özelliğidir. Uyumluluk kişilik özelliği yüksek birey; diğerlerine karşı, güvenli, saygılı, nezaketli, anlayışlı, sakin, cömert, yumuşak başlı, itaatkar ve alçakgönüllü şekilde davranır. Bu kişilerin başkalarına yardım etme eğilimlerinin yüksek olduğu görülmüştür. Başkalarıyla olan ilişkilerinde faydalı olma istekleri vardır. Ayrıca aile bağları kuvvetli, rekabetten uzak duran ve kavgayı sevmeyen kişilerdir. Uyumluluk kişilik özelliğinin karşıtı, kaba, kavgacı, düşmanca tavırlara denk gelmektedir. Ayrıca bu kişilerin güvensiz, soğuk, kıskanç, cimri ve bencil olduğu da ifade edilmektedir (Mc Crea & Costa, 2003).

2.2.3.5. Özdisiplin. Özdisiplin kişilik özelliğine sahip kişiler; görev bilinci yüksek, analitik düşünebilen, hayatına ilişkin planlar yapabilen, içsel motivasyonu yüksek, başarıya yönelik insanlardır. Görev bilinci yüksek olduğundan başladıkları işi bitirebilme ve işte başarılı olma durumları söz konusudur. Çalıştıkları işyerinde yöneticilerin her zaman takdirini toplamaktadırlar. Sabırlı, dakik, tutarlı, düzenli, kurallara uyan kişilerdir. Sorumluluk kişilik özelliğinin karşıtı ise amaçsız yaşayan, dürtüsel davranan, çalışmaktan hoşlanmayan, kararsız, düzensiz, tutarsız, başladığı işi yarım bırakan, başarısız olma ihtimalleri yüksek olan kişilerdir (Mc Crea & Costa, 2003).

2.3. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde otantiklik, beş faktörlü kişilik özellikleri ve otantiklik ile kişilik arasındaki ilişkiyi inceleyen yurtiçinde ve yurt dışında yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

2.3.1. Otantiklik ile ilgili Türkiye’ de ve yurtdışında yapılmış araştırmalar.

Otantiklik ile ilgili yurtdışında yapılan araştırmalara baktığımızda birçok araştırmayı görmek mümkündür. Yapılan araştırmalardan bazılarına yer verilmiştir.

White’ın (2011) 576 lisans öğrencisiyle yaptığı çalışmada otantikliğin iyi olma ve kariyer kararsızlığıyla ilişkisi incelenmiş, otantiklik ve iyi olma arasında kuvvetli bir ilişki, otantiklik ile kariyer kararsızlık arasında orta derecede bir ilişki saptanmıştır.

Burks’un (2009) 17 klinik psikologla yaptığı çalışmada otantiklik konusunda tartışmalı röportaja yer verilmiştir. Araştırma sonucunda psikologlar otantikliği; kişinin iç düşüncelerinin eşleştirilmesi, inanç ve duygularının dış görünüş ve davranışlarıyla eşleşmesi olarak tanımlamışlardır. Otantikliğin bilişsel veya sözlü niteliklerden ziyade duyuşsal ve duygusal nitelikleri içerdiğine inandıklarını dile getirmişlerdir.

Wang (2015) tarafından yapılan bir araştırmada otantiklik; dengeleyici, ayrışmış ve ben merkezci olarak üç gruba ayrılmıştır. Dengeleyici otantikliğin psikolojik iyi oluş ile yüksek oranda ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Ryan ve diğerleri (2005) tarafından 202 katılımcı ile yapılan araştırmada; otantikliğin depresyon, psikolojik iyi oluş, stres, anksiyete ve psikolojik semptomlar arasındaki ilişkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda otantikliğin depresyon, stres, anksiyete ve psikolojik semptomlar ile negatif yönde; psikolojik iyi oluş ile pozitif yönde anlamlı bir ilişki gösterdiği bulgulanmıştır.

Boyras ve diğerleri (2014), iki devlet üniversitesinde okuyan 232 üniversite öğrencisinden veri toplayarak yapısal eşitlik modelini kullandıkları araştırmada otantikliğin yaşam memnuniyetini artırdığı ve stresi azalttığı görölmüştür.

Otantiklik ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde narsisizm ile otantikliğin ilişkisi merak edilmiş ve bu yönde çalışmaların yapıldığı görölmüştür. Casale, Rugai, Fioravanti ve Pucetti (2018), 274 lisans öğrencileriyle yaptıkları yapısal eşitlik modeli çalışmada narsisizm ile otantiklik arasında negatif bir ilişki bulmuşlardır. Byrne ve O'Brien (2014) narsist ve otantik bireyleri sosyal ilişkiler bakımından karşılaştırma yapmış ve otantik-yüksek benlik saygısına sahip olanların olumlu bir sosyal ilişki içerisinde olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca otantik bireylerin engelleyici, intikam alıcı davranışları ve kişilerarası problemleri narsist bireylere göre daha az yaşadıkları görölmüştür. Womick, Falt ve King (2019)'in yaptığı bir araştırmada ise, narsisizm gibi patolojik özellikler içeren bir durumun otantik iyi oluşa etkisi incelenmiş, kişilerde otantiklik düzeyi düştükçe patolojik özelliklerde artış olduğu gözlemlenmiştir. Otantiklik ile narsisizm konulu araştırmalarda iki yapının birbirine zıt hareket eden değişken olduğu görölmektedir.

Romantik ilişkilerde otantikliğin etkisi birkaç çalışmada incelenmiştir. Wickham'ın (2013) yaptığı bir çalışmada otantiklik düzeyi yüksek bireylerin partnerlerine daha fazla

güven vermekte olup bağlanılmaya daha yatkın bireyler olduğu görülmüştür. Ryan ve Connell (1989) insanların romantik bir ilişkide sergiledikleri davranışların nedenlerini incelemiş, davranış nedenlerinin insanların özerklikle ilgili farklılıkları gösterdiğini belirlemişlerdir. Çalışmada otantik bireyler tarafından deneyimlenen; partnerine güvenme, kendini açabilme, yakın ilişkilerde özerk ve içsel motivasyona sahip olabilme gibi durumların yüksek ilişki doyumunun önemli boyutları olduğu tespit edilmiştir. Neff ve Harter (2002a) da uzun süreli ilişki yaşayan 251 çift üzerinde ilişki tarzı ve karşılılık ile otantiklik, güç ve psikolojik sağlık arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çiftlerin ilişki tarzlarının güçle ilişkili olduğu bulunmuştur. İlişkide otantik olmayan bireylerin, güç düzeylerinin otantik olanlara göre anlamlı derecede daha düşük olduğu görülmüştür. Ayrıca otantiklik düzeyi düştükçe psikolojik sağlığa olumsuz etki ettiği de saptanmıştır. Neff ve Harter (2002b) aynı yıl içerisinde yaptıkları ikinci bir çalışmada ise eşler arasındaki çatışmaların otantik olmayan bir tarzda çözülmeye çalışıldığında kadın ve erkeklerin benlik yapılarında olumsuz etkiler bırakıldığı görülmüştür. Ayrıca otantik olmamanın hem kadınlar hem de erkeklerin psikolojik iyi oluşuna olumsuz etki ettiği bulunmuştur.

Kişilerin günlük hayatta yaşadıkları ilişkilerde otantik hissetme, psikolojik ihtiyaçların karşılanması ve benlik saygısı arasındaki ilişki 116 kişilik bir örnekleme incelenmiş; otantiklik yeterlilik, ilişkide bulunman benlik saygısına pozitif ve anlamlı düzeyde etki ettiği görülmüştür (Heppner ve diğerleri, 2008).

Yapılan bir araştırmada; otantiklik düzeyi ile kişinin uyumu, kendini açması ve güven duygusu, yaşadığı ilişkinin sonuçları ve iyi oluşu arasındaki ilişkiler incelenmiş; otantikliğin olumlu ilişki davranışlarıyla (kendini açma, güven, uyum) olumlu anlamda ilişkili olduğu, öznel iyi oluşu da açığa çıkardığı tespit edilmiştir. Ayrıca erkeklerin otantik eğilimlerinin kadınların güven, uyum, kendini açma gibi davranışlarını yordadığı ancak kadınların otantik

eğilimlerinin erkeklerin güven, uyum, kendini açma gibi davranışlarını yordamadığı görülmüştür (Brunell Kernis, Goldman, Heppner, Davis, Cascio & Webster, 2010).

Otantiklik, kültürlerarası özelliklere göre de incelenmiştir. Otantik eğilim; çeşitli ülkelerden insanların yer aldığı bir çalışmada aile, eş, arkadaş ve iş arkadaşı bağlamında incelenmiştir. 196 kişinin Amerika'dan, 192 kişinin Rusya'dan, 240 kişinin İngiltere'den katıldığı araştırmada otantiklik eğilimi ile iyi oluş arasındaki ilişki de incelenmiştir. Rusya grubunun otantiklik düzeyinin diğer iki gruba göre daha düşük olduğu saptanmıştır. Bağlama göre otantiklik eğiliminin en yüksekte düşüğe doğru eş, arkadaş, aile bireyleri ve iş arkadaşları şeklinde sıralandığı tespit edilmiştir. Ayrıca otantiklik düzeyinin ve bağlama özgü otantiklik eğiliminin tüm gruplarda iyi oluşu anlamlı şekilde yordadığı görülmüştür (Robinson, Lopez, Ramos & Nartova-Bochaver, 2013).

Ülkemizde otantiklikle ilgili birçok araştırmaya rastlanmanın yanı sıra otantiklik ile beş faktörlü kişilik özellikleri ilişkisini saptamaya yönelik yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Genellikle pozitif psikolojinin kavramları olan mutluluk, yaşam doyumu, iyi oluş gibi kavramlarla otantiklik ilişkisine yönelik çalışmalar yapıldığı görülebilmektedir. Duman'ın (2014) yaptığı bir araştırmada otantiklik kavramı özgünlük olarak incelenmiş, öğretmen adaylarının otantikliği ile mutluluğu arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Koşucu (2016), 300 üniversite öğrencisi ile yaptığı araştırmada; ontolojik iyi oluşun otantiklik, yaşam doyumu, psikolojik sağlık gibi değişkenler arasındaki aracı rolü incelenmiş; otantikliğin iyi oluş etkisiyle depresyonu etkileyebildiği gösterilmiştir.

Gül (2010) otantik benlik algıları ile benlik düzenleme odakları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. 317 üniversite öğrencisinin katıldığı araştırmada otantik oluşun ilişkisel benliğe verilen duygusal tepkilerde aracı rol oynadığı görülmüştür.

Yöntem (2013), otantiklik, özgecilik ve benlik kurguları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda otantikliğin özgeciliği anlamlı şekilde yordadığı; otantik bireylerin daha çok özgeci davranabilmeleri için bireyci benlik kurgusundan ziyade toplulukçu değerlere sahip olmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Elmas-Çelebi (2018) tarafından 643 üniversite öğrencisiyle yapılan araştırmada, otantiklik ile kendini ayarlama arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucunda, otantiklik arttıkça korumacı kendini ayarlamasının azaldığı saptanmıştır. Ayrıca otantik kişilerin sosyal ilişkilerde de otantik davrandıkları; kendilerini sosyal ortamlara göre ayarlayan bireylerin, gerçek benlikleriyle tutarlı davranmadıkları yani otantik olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Akbay (2015), yaptığı araştırmada ebeveynlere bağlanma ile romantik yakınlık ve otantik benlik arasındaki ilişkilerde bağlanma stillerinin aracı rolünü incelemiştir. Ebeveynlere bağlanma stillerinin otantik benlik üzerinde etkisi olduğunu saptamıştır.

Gül (2016), yaptığı araştırmada PDR programlarında öğrenim gören 324 gönüllü katılımcıdan veri toplanmış, otantiklik ve dindarlığın özgecilik üzerindeki etkisini ve aralarındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın sonuçları, otantiklik ve dindarlığın özgecilik ile anlamlı ölçüde ilişkili olduğunu göstermektedir. Yani otantiklik düzeyi yüksek bireylerin özgecilik ve dindarlık düzeyinin yüksek olduğu görülmüştür.

Özdemir (2020) tarafından, Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 789 katılımcıyla yapılan araştırmada, üniversite öğrencilerinde bilişsel esneklik ve otantikliğin öz-duyarlılığı yordamadaki rolü incelenmiştir. Araştırma sonucunda, otantiklik ve otantikliğin alt boyutlarından otantik yaşam, özduyarlılığı olumlu yönde yordarken; kendine yabancılaşma ve dış etkileri kabullenme boyutları özduyarlılığı olumsuz yönde yordamaktadır.

Beydoğan Tangör ve Curun'un (2016) yaptığı çalışmada, 130 üniversite öğrencisinden toplanan verilerle otantiklik ve alt boyutlarının (kendine yabancılaşma, dış etkiyi kabullenme, otantik yaşam), kaygı, benlik saygısı ve psikolojik iyi oluşu yordayıp yordamadığı

saptanmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, otantikliğin alt boyutlarının kaygı, benlik saygısı ve psikolojik iyi oluşu anlamlı derecede yordadığı saptanmıştır. Ayrıca otantik yaşam ve kendine yabancılaşma alt boyutunun psikolojik iyi oluşu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur.

Öksüz ve Karalar (2019) tarafından 488 öğretmen adayıyla yapılan araştırmada, üniversite öğrencilerinin huzur ve otantiklik düzeyleri arasındaki ilişki saptanmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda otantiklik ile huzur arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki bulgulanmıştır. Ayrıca kadınların erkeklere oranla yaşamlarını daha çok otantik şekilde sürdürme eğiliminde oldukları saptanmıştır.

Otantikliğe yönelik kültür bazında yapılan çalışmalarda hem bireysel hem de toplulukçu özelliği taşıyan araştırmaların incelenmesi önemlidir. İmamoğlu ve diğerleri (2011), otantikliği bireyci- toplulukçu kültürel yönelimler, cinsiyet ve benlik yönelimleri açısından incelemiştir; kadın olmanın otantikliğin bazı boyutlarını yordadığı, otantikliğin kendileşme boyutunun bireyci kültürle anlamlı bir ilişki gösterdiği, otantikliğin ilişkililik boyutunun toplulukçu boyutuyla ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Bireylerin mutluluk düzeylerinin endüstri ve örgüt psikolojisinde önemli rol oynadığı ve otantikliğin mutluluğa katkı sağladığı düşünüldüğünden yöneticilerin ve çalışanların otantiklik düzeyleri incelenmiştir. Özgünlük olarak ele alınan otantiklik ve sosyal istenirlik kavramları arasındaki ilişki açığa çıkarılmıştır. Öz yabancılaşma ve otantiklik arasında negatif bir ilişki olduğu ortaya çıkarılmıştır (Sağlam, 2012).

İlgili literatür incelendiğinde yurtdışında ve yurtdışında psikolojik danışmanların otantiklik düzeyine bakılan bir araştırmaya rastlanmamıştır. Sadece Burks'un (2009) "Psikologların otantikliği" adlı çalışmasında psikologlar otantikliği; kişinin iç düşüncelerinin eşleştirilmesi, inanç ve duygularının dış görünüş ve davranışlarıyla eşleşmesi olarak tanımlamışlardır.

2.3.2. Otantiklik ve beş faktörlü kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen

Türkiye’ de ve yurtdışında yapılmış araştırmalar. Alan yazın incelendiğinde beş faktörlü kişilik özelliklerini inceleyen hem yurtiçinde hem de yurtdışında yapılmış birçok araştırmaya rastlanmıştır. Beş faktörlü kişilik yapısı, insanı ilgilendiren birçok psikoloji alanı terimleriyle birlikte incelenmiş; fakat otantiklik ile beş faktörlü kişilik yapısının ilişkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Sadece yurtdışında yapılmış bir çalışmada üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ile otantiklik incelenmiş; otantik bireylerin dışadönük, duygusal kararlı, uyumlu, tutarlı ve farkında kişiler olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin kendi kişilik özelliklerini büyük ölçüde yansıttığında kendilerini daha çok gerçekçi hissedecekleri yani otantik olacakları bulgulanmıştır.

Bahsedilen çalışmada kişilik özelliklerini Goldberg’ın 1992 yılında geliştirdiği ölçek kullanılmıştır (Fleeson & Wilt, 2010).

Benet-Martinez ve John tarafından 1988 yılında geliştirilen, Sümer ve Sümer tarafından 2005 yılında Türkçeye uyarlanan “Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Ölçeği”nin kullanıldığı otantiklikle ilgili bir çalışmaya Türkiye’de ve yurtdışında rastlanmamıştır.

Otantiklikle ilişkili olduğu düşünülen bazı kavramların beş faktörlü kişilik yapısı açısından ele alındığı araştırmalar Türkiye’ de ve yurtdışında bulunmaktadır. Yapılan araştırmalardan bazılarında yer verilmiştir.

Argyle ve Lu (1990)’nun yaptıkları bir çalışmada mutlulukla dışadönüklük arasındaki ilişkiyi 10-11 yaşındaki ortaokul öğrencileri üzerinde incelemişlerdir. Çalışmanın sonucunda; mutluluk ile dışa dönüklük arasında anlamlı düzeyde pozitif yönde bir ilişki açığa çıkmıştır. Mutluluk düzeyi yüksek olan bireyler, sosyal aktivitelere katılan dışa dönük kişilik yapısına sahip bireyler olduğu söylenebilir.

Friborg, Barlaug, Martinussen, Rosenvinge ve Hjemdal (2005)’in çalışmasında, yetişkinlerin sağlamlılığı ölçülmüştür. Sağlamlık özellikleri olarak ele alınan dışadönüklük,

uyumluluk, duygusal durum, sosyal beceriler gibi özelliklerin beş faktörlü kişilik yapılarıyla ilişkili olduğu saptanmıştır.

Cohn, Fredrickson, Brown, Mikels ve Conway (2009)'in yaptığı bir çalışmada da pozitif duygular incelenmiştir. Araştırma sonucunda; üniversite öğrencilerinin edindikleri pozitif duyguların bir kişilik özelliği olarak yaşam doyumunu ve sağlamlılığı yordadığı görülmüştür.

Topçu (2017) tarafından yapılan bir araştırmada üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılık düzeyleri beş faktör kişilik özelliklerine göre incelenmiştir. Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılık katsayı puanları ile duygusal dengesizliğe ait puanlar arasında negatif yönde; dışadönüklük, gelişime açıklık, uyumluluk ve özdisipline ait puanlar arasında da pozitif yönde anlamlı ölçüde ilişki bulunmuştur.

Çabuk (2015)'un yaptığı bir çalışmada kişilik özellikleri, kişilerarası problemler ve psikolojik iyilik hali ile ilişkili faktörleri incelenmiş; kişilik özellikleri ve psikolojik iyilik hali ölçümleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Psikolojik semptomlar ve olumsuz duygularla dışadönüklük ve sorumluluk negatif; duygusal denge ve olumsuz değerlik pozitif ilişki göstermiştir. Özdisiplin ve gelişime açıklık ile olumlu duygular arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Kan (2018)'in yaptığı bir araştırmada üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri, kişilik özellikleri ve benlik saygıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Saptanan bulgulara göre sorumluluk benlik saygısını artırırken, uyumluluk ve duygusal denge azaltmaktadır. Duygusal denge ve benlik saygısı kalınan yere farklılaşmaktadır. Yine Sabırlı (2016) tarafından yapılan bir araştırmada da benlik saygısı ile dışadönüklük, uyumluluk, sorumluluk, açıklık puanları arasında ters yönde zayıf bir ilişki olduğu, duygusal denge puanları arasında ise aynı yönde zayıf bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Davis ve Hicks'in (2013) yapmış olduđu bir arařtırmada, otantiklik dűzeyi yűksek olan bireylerin űzgecilik ve dindarlık dűzeyi de yűksek bulunmuřtur. Ayrıca otantiklik dűzeyi yűksek olan bireyler zamanı sınırlı algılamadıklarından hayata dair daha umutlu bir bakıř ađısına sahip oldukları saptanmıřtır. Dillard (2016) ise otantik bireylerin uyumsuz pozitif bařa ıkma stratejileri kullanan bireyler olduđunu, arařtırmasında ortaya koymuřtur.

3. Bölüm

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, verilerin toplanması sürecine ve veri analizinde kullanılan istatistiki analizlere ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Mevcut araştırma, betimsel araştırma desenine göre tasarlanmış ve araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel araştırmalarda araştırma yapılan ortamda herhangi bir değişiklik yapmadan verilen bir durumu aydınlatmak, değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amaçlanmaktadır (Çepni, 2014). İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha fazla değişken arasındaki değişimi ve değişimin düzeyini saptamaya çalışan araştırma modelleri olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2016).

Bu çalışmada Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümü öğrencilerinin otantiklik düzeyleri saptanmış ve otantiklik ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bunun yanı sıra, otantiklik düzeyleri; cinsiyet, sınıf düzeyleri, aile ile birlikte yaşama durumu ve akademik başarı düzeyleri gibi bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermeme bakımından da incelenmiştir. Tüm bu incelemeler ilişkisel tarama modeli ile saptanmaya çalışılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde eğitimlerine devam eden 163 kız ve 57 erkek olmak üzere toplam 220 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu oluşturulurken olasılığı bilinmeyen örnekleme yöntemlerinden kolaylıkla bulunabilen örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ulaşılması kolay olan gönüllü bireylerden veri toplamaya dayanan örnekleme yöntemine kolaylıkla bulunabilen örnekleme yöntemi denir (Erkuş, 2013).

Çalışmada 252 kişilik bir veriye ulaşılmış fakat katılımcılar tarafından uygun bir biçimde doldurulmayan ölçekler kapsam dışı bırakıldığından 220 katılımcıdan elde edilen veriler analiz edilmiştir. Çalışma grubuna ilişkin betimleyici istatistikler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Bilgileri

Değişkenler	Gruplar	N	%	Mean	Median	Min	Max	SS
Cinsiyet	Kız	163	74,09					
	Erkek	57	25,91					
	Toplam	220	100					
Sınıf	1. Sınıf	61	27,73					
	2. sınıf	61	27,73					
	3. Sınıf	55	25					
	4. Sınıf	43	19,55					
	Toplam	220	100					
Aile durumu	Aile ile birlikte yaşıyorum	90	41,1					
	Aileden uzakta yaşıyorum	129	58,9					
	Toplam	219	100					
Akademik Başarı Ortalaması		220		3,05	3,07	1,80	4,00	,50

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmanın çalışma grubu 163 (%74,09) kız ve 57 (%25,91) erkek olmak üzere toplam 220 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeylerine göre dağılımları; 1.sınıf öğrencileri (%27,73), 2.sınıf öğrencileri (%27,73), 3.sınıf öğrencileri (%25) ve 4.sınıf öğrencileri (%19,55) şeklindedir.

Öğrencilerin %41,1' i aile ile birlikte yaşıyorken, %58,9' u ailesinden uzakta yaşamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunun akademik başarı ortalaması 3,05 olarak saptanmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Kişisel bilgi formu. Bu form, katılımcıların cinsiyetleri, sınıf düzeyleri, akademik başarı ortalamaları ve aile ile birlikte yaşama durumlarını ölçmek için araştırmacı tarafından hazırlanan sorulardan oluşmaktadır. Kişisel Bilgi Formu Ek 1' de gösterilmiştir.

3.3.2. Otantiklik ölçeği (OÖ). Wood ve diğerleri (2008), otantikliği ve alt boyutlarını (kendine yabancılaşma, dış etkiyi kabullenme, otantik yaşam) ölçmek için on iki maddeden oluşan bir otantiklik ölçeği geliştirmişlerdir. Bu çalışmada da birey merkezli otantiklik anlayışından yola çıkılarak otantiklik çok boyutlu olarak ele alınmıştır. Bu doğrultuda Wood ve diğerleri (2008)'nin geliştirdiği, İlhan ve Özdemir (2013) tarafından Türkçeye uyarlanan on iki maddeden oluşan 'Otantiklik Ölçeği' bu çalışmada kullanılmıştır.

Wood ve diğerleri (2008) tarafından geliştirilmiş olan Otantiklik Ölçeği, 12 maddeden oluşmaktadır. Her biri dörder maddeli "Kendine Yabancılaşma", "Dış Etkileri Kabullenme" ve "Otantik Yaşam" olmak üzere üç alt boyuttan oluşan ölçek 1 – 7 arasında puanlanmaktadır. Alt boyutlar, kendine yabancılaşma alt boyutu 2, 7, 10, 12. maddelerden; dış etkiyi kabullenme alt boyutu 3, 4, 5, 6. maddelerden ve otantik yaşam alt boyutu 1, 8, 9, 11. maddelerden oluşmaktadır. Ölçekte tersine puanlanan madde bulunmamaktadır. Ölçekten alınacak en düşük puan 12, en yüksek puan 84'tür. Ölçeğin alt boyutları kendi içerisinde değerlendirilebilir. Ayrıca otantik yaşamdan diğer iki boyuta ait puanların çıkartılması ile de saf bir otantiklik puanı elde edilmektedir. Bireyin otantik yaşam puanının yüksek, diğer boyutlara ait puanlarının düşük olması o kişinin otantik olduğuna işaret etmektedir (İlhan & Özdemir, 2013).

Ölçeğin orijinal formunda, hem açıklayıcı hem de doğrulayıcı faktör analizlerinde elde edilen üç boyutun ikinci düzey analizde bir üst boyutta birleştiği doğrulanmıştır. Ölçeğin

Cronbach alfa katsayıları yabancılaşma için .78, dış etkileri kabullenme için .78 ve Otantik Yaşam için .69 olarak bulunmuştur. Ayrıca, iki ve dört hafta ara ile iki kez testin tekrarı yapılmış ve güvenilirlik katsayılarının .85 ile .91 arasında değiştiği saptanmıştır (Wood ve diğerleri, 2008).

Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması İlhan ve Özdemir (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkçe'ye çevrilen formun psikometrik çalışmaları, ölçeğin orijinal formu ile aynı yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Ölçeğin faktör yapısı doğrulayıcı faktör analizi yöntemi kullanılarak saptanmıştır. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi çalışmalarında öncelikle birinci düzey doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve modele ilişkin uyum iyiliği değerlerinin (ki-kare $\chi^2/sd = [82.76/53]$ 1.56 RMSEA = .06, CFI = .96, IFI = .96, GFI = .92) ölçeğin orijinal faktör yapısını desteklediği saptanmıştır. Daha sonra yapılan üst düzey doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre ise elde edilen uyum iyiliği değerlerinin ($\chi^2/sd = [74.39/50]$ 1.49, RMSEA = .055, CFI = .95, IFI = .95, GFI = .92) iyi düzeyde uyuma işaret ettiği belirtilmektedir (İlhan & Özdemir, 2013).

Ölçeğin geçerlilik çalışmaları kapsamında yapı geçerliliği, uyum geçerliği ve yordayıcı geçerliği çalışmaları yapılmıştır. Ölçeğin uyum geçerliliğini test etmek için yaşam doyumu, olumlu-olumsuz duygu, öz-saygı ve özerklik ihtiyaç doyumu ile ilişkileri incelenmiştir. Pearson momentler çarpımı korelasyonu analizlerine göre, kendine yabancılaşma ve dış etkiyi kabullenme boyutlarının yaşam doyumu, benlik saygısı, olumlu duygu ve özerklik doyumu ile olumsuz yönde, olumsuz duygu ile olumlu yönde ilişkili olduğu, otantik yaşam alt boyutunun diğer boyutların aksine olumsuz duygu ile olumsuz yönde, diğer değişkenlerle olumlu yönde ilişkili olduğu ortaya konmuştur (İlhan & Özdemir, 2013).

Ölçeğin yordayıcı geçerliği çalışmalarında; Otantiklik Ölçeği'nin öznel iyi oluşu ne düzeyde yordadığını incelemek amacıyla özerklik doyumu kontrol edilerek yapılan aşamalı

regresyon analizine göre, otantikliğin öznel iyi oluşa ait varyansa önemli düzeyde katkı sağladığı [$F(3, 169)=27.49, p > .05$] saptanmıştır (İlhan & Özdemir, 2013).

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları kapsamında elde edilen bulgulara göre, Cronbach alfa katsayıları sırasıyla “Kendine Yabancılaşma” alt boyutu için .79, “Dış Etkileri Kabullenme” alt boyutu için .67 ve “Otantik Yaşam” alt boyutu için .62 olarak saptanmıştır (İlhan & Özdemir, 2013).

Mevcut çalışmada Otantiklik Ölçeği (OÖ) “Kendine Yabancılaşma” alt boyutunun iç tutarlılığı için hesaplanan Cronbach alfa katsayısı .77, “Dış Etkileri Kabullenme” alt boyutu için .75 ve “Otantik Yaşam” alt boyutu için .73 olarak bulunmuştur.

3.3.3. Beş faktörlü kişilik özellikleri ölçeği (BFKÖ). Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ölçeği, kişiliğin alt boyutları kısa ve etkili bir şekilde belirlemek amacıyla Benet-Martinez ve John (1998) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 44 maddeden ve bu maddeler ise kişiliğin beş boyutundan oluşmaktadır. Ölçek kişilik özelliklerinden “nörotiklik”, “dışadönüklük”, “gelişime açıklık”, “uyumluluk” ve “özdisiplin” boyutlarını ölçmektedir. Dışadönüklük ve nörotiklik alt ölçekleri 8’er maddeden, uyumluluk ve özdisiplin alt ölçekleri 9’ar maddeden, gelişime açıklık alt ölçeği ise 10 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5’li likert tipi bir ölçektir. Ölçek maddeleri, ‘hiç katılmıyorum’ (1 puan), ‘biraz katılıyorum’ (2 puan), ‘ne katılıyorum ne de katılmıyorum’ (3 puan), ‘biraz katılıyorum’ (4 puan), ‘tamamen katılıyorum’ (5 puan) şeklinde puanlanmaktadır. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlanma çalışması, 56 ülke kapsamında kişilerin kendini tanımlama profilleri ve örüntüleri konusunda yapılan bir çalışmanın (Schmitt, Allik, McCrae & Benet-Martinez, 2007) Türkiye ayağı kısmında, Sümer ve Sümer (2005) tarafından ‘Uluslararası Cinsellik Betimleme Projesi’ kapsamında yapılmıştır. Beş faktör kişilik ölçeğinin Cronbach Alfa güvenilirlik değerleri .79, .77, .76, .70 ve .78 olarak sırasıyla “nörotiklik”, “dışadönüklük”, “gelişime açıklık”, “uyumluluk” ve “özdisiplin” faktörlerini gösterdiği ortaya konmaktadır (Schmitt ve diğerleri, 2007). Aynı ölçekle yapılan

bazı çalışmalarda ise, beş faktör kişilik boyutlarının Cronbach Alfa güvenilirlik değerleri .64 ile .77 arasında (Sümer, Lajunen & Özkan, 2005) ve .67 ile .83 arasında (Ülke, 2006) değiştiği görülmüştür. Beş faktör kişilik ölçeğinin bu çalışmada seçilmesinin nedeni, ölçeğin kültürlerarası bağlamda geçerlik ve güvenilirliğinin gösterilmiş olmasıdır.

Mevcut çalışmada Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ölçeği (BFKÖ) “nörotiklik” alt boyutunun iç tutarlılığı için hesaplanan Cronbach alfa katsayısı .73, “dışadönüklük” alt boyutu için .83, “gelişime açıklık” alt boyutu için .74, “uyumluluk” alt boyutu için .61 ve “özdisiplin” alt boyutu için .77 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırmaya ait veriler, bir devlet üniversitesinin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde eğitimlerine devam eden öğrencilerden araştırmacı tarafından sınıf ortamında toplanmıştır. Araştırma verilerinin toplanma süreci, üniversite etik kurulundan ve fakülteden alınan izinler sonrasında başlatılmıştır. Formlar doldurulmaya başlanmadan önce katılımcılar araştırmanın amacı ve içeriği hakkında bilgilendirilmiş, katılımcılara gönüllülük ve gizlilik esasları hatırlatılmıştır. Katılımcıların soruları uygulamaya başlanmadan cevaplandırılmıştır. Uygulama süresi yaklaşık 20-25 dakika sürmüştür, öğretmen adaylarına katılımları için teşekkür edilmiş ve uygulama sonlandırılmıştır.

Araştırma kapsamında 252 kişilik bir veriye ulaşılmış, eksik veya yanlış doldurulmuş 32 kişilik veri çalışma kapsamından çıkarılmıştır. Analizler 220 kişilik veri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada verilerin istatistiksel çözümlenmesi, SPSS 23.0 (Statistical Package for Social Sciences) yazılımı kullanılarak yapılmıştır. Araştırma grubunu oluşturan katılımcıların demografik özelliklerinin betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmıştır. Alt problemler için verilerin analizine geçilmeden önce uygun analiz tekniklerinin belirlenmesi

için normallik testleri yapılmış ve verilerin normal dağılıma uygun olmadığı görülmüştür.

Yapılan normallik analizlerine ilişkin veriler bulgular bölümünde verilmiştir.

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin verilerin analizinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farklılıklar incelenirken değişkenlerin normal dağılımdan gelmemesi nedeniyle Mann Whitney U ve Kruskal Wallis-H Testlerinden yararlanılmıştır. Kruskal Wallis-H Testinde anlamlı farklılıkların görülmesi durumunda Post-Hoc Çoklu Karşılaştırma Testi ile aralarında farklılık olan gruplar belirlenmiştir. Post-Hoc Çoklu Karşılaştırma Testi olarak Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarının “cinsiyet” değişkenine göre farklılaşma durumuna bakmak için Mann Whitney U Testi yapılmıştır. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarının “sınıf düzeyi” değişkenine göre farklılaşma durumuna bakmak için Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır. Sonuçlar yorumlanırken anlamlılık düzeyi olarak 0,05 kullanılmış olup; $p < 0,05$ olması durumunda anlamlı bir farklılığın olduğu, $p > 0,05$ olması durumunda ise anlamlı bir farklılığın olmadığı belirtilmiştir.

Normal dağılımdan gelmeyen değişkenler arasındaki ilişkiler incelenirken Spearman’s Korelasyon Katsayısından yararlanılmıştır. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutları ile “akademik başarı ortalaması” değişkeni arasındaki ilişkiyi bulmak, Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutları ile beş faktörlü kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi bulmak Spearman’s Korelasyon Katsayısından yararlanılmıştır. Sonuçlar yorumlanırken anlamlılık düzeyi olarak 0,05 kullanılmış olup; $p < 0,05$ olması durumunda anlamlı bir ilişkinin olduğu, $p > 0,05$ olması durumunda ise anlamlı bir ilişkinin olmadığı belirtilmiştir.

4. Bölüm

Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında istatistiksel işlemler sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Araştırma bulguları, araştırma sorularına uygun istatistikî yöntemler sonucu elde edilmiştir.

4.1. Ölçeklerden Alınan Puanlara İlişkin Normallik Analizi Sonuçları

Araştırma kapsamında yapılacak analizlerde parametrik yöntemlerin kullanılıp kullanılmayacağını saptamak adına ölçek puanlarına ilişkin bazı sonuçlar incelenmiştir. Büyüköztürk (2015), normallik analizleri yapılırken grup büyüklüğünün 50'den küçük olması durumunda Shapiro-Wilk testi, 50'den büyük olması durumunda ise Kolmogorov-Smirnov testinin yapılmasını önermektedir. Bu çalışmada çalışma grubunun büyüklüğü 50'nin üstünde olduğu için Kolmogorov-Smirnov testi tercih edilmiştir. Otantiklik Ölçeği, Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Ölçeği ve her iki ölçeğin alt boyutlarından elde edilen puanlara ilişkin yapılan normallik analizleri ve betimsel istatistikler Tablo 2 ve 3'te verilmiştir.

Tablo 2

Ölçeklere İlişkin Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov		
	İstatistik	N	P
Kendine yabancılaşma	,098	220	,000
Dış etkiyi kabullenme	,083	220	,001
Otantik yaşam	,133	220	,000
Otantiklik Ölçeği (OÖ)	,080	220	,002
Dışadönüklük	,068	220	,014
Uyumluluk	,070	220	,010
Özdisiplin	,099	220	,000
Nörotiklik	,061	220	,043
Gelişime açıklık	,059	220	,046
Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Ölçeği (BFKÖ)	,039	220	,026

Tablo 2 incelendiğinde, Otantiklik Ölçeği, Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Ölçeği ve her iki ölçeğin alt boyutlarından elde edilen puanların normal dağılım göstermediği görülmektedir ($P < .05$). Ancak araştırmalarda verilerin normalliği sınanırken örneklemin büyük olduğu durumlarda betimsel istatistiklerden ve çarpıklık- basıklık katsayılarından yararlanılması önerilmektedir (Büyüköztürk, 2015; Can, 2017). Ölçek puanlarına ilişkin betimsel istatistikler, çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Ölçeklere İlişkin Betimsel İstatistikler

		Ortalama	Medyan	Tepedeğer	Çarpıklık	Basıklık
Kendine Yabancılaşma	220	11,42	11,00	27,00	3,0	-1,3
Dış Etkiyi Kabullenme	220	12,49	12,00	23,00	1,8	-1,1
Otantik Yaşam	220	23,10	24,00	28,00	-4,4	0,7
Otantiklik Ölçeği (OÖ)	220	47,01	46,00	66,00	1,8	-0,2
Dışadönüklük	220	26,90	27,00	40,00	-0,8	-1,8
Uyumluluk	220	33,94	34,00	44,00	-2,0	0,1
Özdisiplin	220	31,93	33,00	45,00	-1,2	-2,2
Nörotiklik	220	23,70	23,00	38,00	0,3	-1,1
Gelişime açıklık	220	36,25	36,00	50,00	0,0	0,2
Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Ölçeği (BFKÖ)	220	152,73	152,50	191,00	-0,1	0,6

Tablo 3 incelendiğinde Otantiklik Ölçeği, Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Ölçeği ve her iki ölçeğin alt boyutlarından elde edilen ortalama, tepedeğer ve ortanca değerlerinin birçoğunun, birbirine uzak, hesaplanan çarpıklık ve basıklık değerlerinin sıfırdan uzakta ve -1 ile +1 değerleri arasında olmadığı görülmektedir. Çarpıklık katsayısı -1 ile +1 değer aralığı içinde olması araştırma verilerinde normalliğin ölçütü olarak sayılmaktadır (Morgan, Leech, Gloeckner & Baret, 2004). Otantiklik Ölçeği, Beş Faktörlü Kişilik Özellikleri Ölçeği ve her iki ölçeğin alt boyutlarından elde edilen değerlerin normallik varsayımını karşılamadığını göstermektedir.

4.2. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular

Otantiklik Ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara göre ortalama puanlar, en düşük ve en yüksek puanlar ve standart sapma değerleri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin betimsel istatistikler

	N	Ortalama	Medyan	Min	Max	Ss
Kendine Yabancılaşma	220	11,42	11,00	4,00	27,00	4,82
Dış Etkiyi Kabullenme	220	12,49	12,00	4,00	23,00	4,37
Otantik Yaşam	220	23,10	24,00	13,00	28,00	3,17
Otantiklik Ölçeği	220	-,81		-21,00	20,00	9.15

Otantiklik ölçeğinin değerlendirilmesinde; ölçeği cevaplandıran katılımcının “Otantik Yaşam” alt boyutuna ait puanının yüksek, diğer boyutlara ait puanlarının düşük olması, katılımcının “otantik” olduğuna işaret etmektedir. Tablo 4’te görüldüğü gibi katılımcıların “Otantik Yaşam” alt boyutuna ait puan ortalamaları $23,10 \pm 3,17$ iken; “Kendine Yabancılaşma” alt boyutunun puanı $11,42 \pm 4,82$ ve “Dış Etkiyi Kabullenme” alt boyutunun puanı $12,49 \pm 4,37$ ’dir. Bu çalışmada “Otantik Yaşam” alt boyutuna ait puan ortalamasının diğer alt boyutun puanlarından yüksek olması, katılımcıların otantik olduklarını göstermektedir.

4.3. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Cinsiyete Göre

Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bulgular

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puan ortalamalarının cinsiyet değişkeni ile birlikte incelendiğinde anlamlı farklılığa sahip olup olmadığını belirlemek üzere Mann Whitney-U testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin Puanların cinsiyete Göre Farklılaşmasına İlişkin Mann Whitney-U testi Sonuçları

	Cinsiyet		MW				
			Ort	SS	S.ort	Z	
Kendine yabancılaşma	Kız	163	11,10	4,85	105,82	-1,847	0,065
	Erkek	57	12,32	4,66	123,88		
	Toplam	220	11,42	4,82			
Dış etkiyi kabullenme	Kız	163	12,31	4,22	108,51	-0,787	0,431
	Erkek	57	13,00	4,79	116,19		
	Toplam	220	12,49	4,37			
Otantik yaşam	Kız	163	23,44	3,08	117,87	-2,920	0,003
	Erkek	57	22,13	3,25	89,43		
	Toplam	220	23,10	3,17			
Otantiklik Ölçeği	Kız	163	,02	9,08	116,05	-2,188	0,029
	Erkek	57	-3,19	9,00	94,63		
	Toplam	220	-,81	9,15			

Tablo 5’de Otantiklik ölçeğinin alt boyutlarından “Kendine Yabancılaşma” ve “Dış Etkiyi Kabullenme” cinsiyet değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmamaktadır($p>0,05$).

Otantiklik Ölçeği puanı bakımından cinsiyet değişkenine göre grup ortalamalarına ait farkın anlamlı bulunduğu görülmüştür ($p<0,05$). Otantiklik ölçeğinin alt boyutlarından “Otantik Yaşam” alt boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır($p<0,05$). Kızların otantik yaşam puanları erkeklerin otantik yaşam puanına göre anlamlı derecede yüksektir.

4.4. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Sınıf Düzeyine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bulgular

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puan ortalamalarının sınıf düzeyi değişkeni ile birlikte incelendiğinde anlamlı düzeyde farklılığa sahip olup olmadığını saptamak amacıyla Kruskal Wallis-H testi uygulanmıştır. Kruskal Wallis-H Testinde anlamlı farklılıkların bulgulanması durumunda Post-Hoc Çoklu Karşılaştırma Testleri ile aralarında farklılık olan gruplar belirlenmiştir. Post-Hoc Çoklu Karşılaştırma Testi olarak Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların sınıf düzeyi değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal Wallis-H testi Sonuçları

	Sınıf düzeyi				KW		
	N	Ort.	SS	S. Ort.	H	P	
Kendine yabancılaşma	1. Sınıf	61	11,08	4,50	107,01	9,619	0,022
	2. sınıf	61	10,62	5,08	98,19		
	3. Sınıf	55	11,33	5,00	107,92		
	4. Sınıf	43	13,14	4,35	136,22		
	Toplam	220	11,42	4,82			
Dış etkiyi kabullenme	1. Sınıf	61	12,75	4,62	112,68	3,997	0,262
	2. sınıf	61	12,72	4,66	111,43		
	3. Sınıf	55	11,49	3,46	97,48		
	4. Sınıf	43	13,07	4,57	122,73		
	Toplam	220	12,49	4,37			
Otantik yaşam	1. Sınıf	61	24,02	2,61	128,48	10,607	0,014
	2. sınıf	61	23,30	3,38	115,88		
	3. Sınıf	55	22,45	3,38	97,52		
	4. Sınıf	43	22,35	3,05	93,98		
	Toplam	220	23,10	3,17			
Otantiklik Ölçeği	1. Sınıf	61	,18	8,65	116,54	7,1	0,066
	2. sınıf	61	-,05	9,22	117,20		
	3. Sınıf	55	-,36	8,67	114,55		
	4. Sınıf	43	-3,86	9,95	87,26		
	Toplam	220	-,81	9,15			

Tablo 6’da Otantiklik ölçeği puanında sınıf düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$). Otantiklik ölçeğinin alt boyutlarından “Kendine Yabancılaşma” puanında sınıf düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). 2. sınıfların “Kendine Yabancılaşma” alt boyut puanı 4.sınıflara göre anlamlı derecede düşüktür. Otantiklik ölçeğinin alt boyutlarından “Dış Etkiyi Kabullenme” puanı sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmamaktadır($p>0,05$). “Otantik Yaşam” alt boyut puanında sınıf düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). 4. sınıfların “Otantik Yaşam” alt boyut puanı 1.sınıflara göre anlamlı derecede düşüktür.

4.5. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Aile İle Birlikte

Yaşama Durumuna Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bulgular

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puan ortalamalarının aile ile birlikte yaşama değişkeni ile birlikte incelendiğinde anlamlı farklılığa sahip olup olmadığını belirlemek üzere Mann Whitney-U testi uygulanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin Puanların aile ile birlikte yaşama değişkenine göre Farklılaşmasına İlişkin Mann Whitney-U testi Sonuçları

Aile durumu		MW					
		N	Ort.	SS	S.Ort.	Z	P
Kendine	Aile ile birlikte yaşıyorum	90	11,46	4,66	110,6	-0,121	0,904
yabancılaşma	Aileden uzakta yaşıyorum	129	11,43	4,95	109,6		
Dış etkiyi	Aile ile birlikte yaşıyorum	90	12,66	4,14	114,1	-0,802	0,422
kabullenme	Aileden uzakta yaşıyorum	129	12,39	4,55	107,1		
Otantik yaşam	Aile ile birlikte yaşıyorum	90	23,48	3,29	121,06	-2,169	0,030
	Aileden uzakta yaşıyorum	129	22,80	3,05	102,29		
Otantiklik Ölçeği	Aile ile birlikte yaşıyorum	90	-63	9,22	112,66	-0,518	0,604
	Aileden uzakta yaşıyorum	129	-1,02	9,11	108,15		

Tablo 7’de Otantiklik Ölçeği toplam puanı bakımından aile ile birlikte yaşama değişkenine göre grup ortalamalarına ait farkın anlamlı bulunmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Otantiklik ölçeğinin alt boyutlarından “Kendine Yabancılaşma” ve “Dış Etkiyi Kabullenme” aile ile birlikte yaşama değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmamaktadır ($p>0,05$).

Otantiklik ölçeğinin alt boyutlarından “Otantik Yaşam” alt boyutu aile ile birlikte yaşama değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır ($p<0,05$). Araştırma bulgularına göre ailesi ile birlikte yaşayanlar, ailesinden uzakta yaşayanlara göre daha çok otantik eğilim göstermektedir.

4.6. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanlar ile “Akademik Başarı Ortalaması” Değişkeni Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puan ortalamalarının akademik başarı ortalaması değişkeni ile birlikte incelendiğinde aralarında ilişki olup olmadığını tespit etmek amacıyla üzere Spearman’s Korelasyon Katsayısından yararlanılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların akademik başarı ortalaması değişkeniyle arasındaki Korelasyon Katsayıları

		Akademik başarı ortalaması
	R	,032
Kendine yabancılaşma	P	,632
	N	220
	R	,077
Dış etkiyi kabullenme	P	,253
	N	220
	R	,049
Otantik yaşam	P	,471
	N	220
	R	,016
Otantiklik Ölçeği	P	,817
	N	220

Otantiklik ölçeği puanı ile akademik başarı ortalaması arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunamamıştır. ($r=0,016$; $p=0,817>0,05$)

Otantiklik ölçeği “Kendine Yabancılaşma” alt boyutu puanı ile akademik başarı ortalaması arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunamamıştır. ($r=0,032$; $p=0,632>0,05$)

Otantiklik ölçeği “Dış Etkiyi Kabullenme” alt boyutu puanı ile akademik başarı ortalaması arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunamamıştır. ($r=0,077$; $p=0,253>0,05$)

Otantiklik ölçeği “Otantik Yaşam” alt boyutu puanı ile akademik başarı ortalaması arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda, puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunamamıştır. ($r=0,049$; $p=0,471>0,05$)

4.7. Otantiklik Ölçeği ve Ölçeğin Alt Boyutlarına İlişkin Puanların Beş Faktörlü Kişilik Özellikleriyle Arasındaki İlişkilere Ait Bulgular

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puan ortalamalarının beş faktörlü kişilik özellikleriyle birlikte incelendiğinde otantiklik ve beş faktörlü kişilik puanları arasında ilişki olup olmadığını belirlemek üzere Spearman’s Korelasyon Katsayısından yararlanılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların beş faktörlü kişilik özellikleriyle arasındaki Korelasyon Katsayıları

		Kendine yabancılaşma	Dış etkiyi kabullenme	Otantik yaşam	Otantiklik Ölçeği
Dışadönüklük	R	-,108	-,118	,049	,156*
	P	,110	,082	,465	,021
	N	220	220	220	220
Uyumluluk	R	-,225**	,051	,276**	,157*
	P	,001	,448	,000	,020
	N	220	220	220	220
Özdisiplin	R	-,152*	,003	,278**	,200**
	P	,024	,960	,001	,003
	N	220	220	220	220
Nörotiklik	R	,223**	,199**	-,036	-,224**
	P	,001	,003	,600	0,001
	N	220	220	220	220
Gelişime	R	-,190**	-,143*	,119	,193**
Açıklık	P	,005	,033	,078	,005
	N	220	220	220	220

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı ile “Uyumluluk” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve negatif yönlüdür ($r=-0,225$).

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı arttıkça “Uyumluluk” alt boyut puanı azalmaktadır.

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı ile “Özdisiplin” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve negatif yönlüdür ($r=-0,152$).

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı arttıkça “Özdisiplin” alt boyut puanı azalmaktadır.

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı ile “Nörotiklik” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve pozitif yönlüdür ($r=0,223$).

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı arttıkça “Nörotiklik” alt boyut puanı da artmaktadır.

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı ile “Gelişime açıklık” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve negatif yönlüdür ($r=-0,190$). “Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı arttıkça “Gelişime açıklık” alt boyut puanı azalmaktadır.

“Dış etkiyi kabullenme” alt boyut puanı ile “Nörotiklik” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve pozitif yönlüdür ($r=0,199$).

Dış etkiyi kabullenme alt boyut puanı arttıkça “Nörotiklik” alt boyut puanı da artmaktadır.

“Dış etkiyi kabullenme” alt boyut puanı ile “Gelişime açıklık” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve negatif yönlüdür ($r=-0,143$). “Dış etkiyi kabullenme” alt boyut puanı arttıkça “Gelişime açıklık” alt boyut puanı azalmaktadır.

“Otantik yaşam” alt boyut puanı ile “Uyumluluk” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve pozitif yönlüdür ($r=0,276$). “Otantik yaşam” alt boyut puanı arttıkça “Uyumluluk” alt boyut puanı da artmaktadır.

“Otantik yaşam” alt boyut puanı ile “Özdisiplin” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve pozitif yönlüdür ($r=0,278$). “Otantik yaşam” alt boyut puanı arttıkça “Özdisiplin” alt boyut puanı da artmaktadır.

Otantiklik ölçeği puanı ile “Nörotiklik” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve negatif yönlüdür ($r=-,224$). Otantiklik ölçeği toplam puanı arttıkça “Nörotiklik” alt boyut puanı da artmaktadır.

Otantiklik ölçeği puanı ile “Dışadönüklük” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve pozitif yönlüdür ($r=,156$). Otantiklik ölçeği toplam puanı arttıkça “Gelişime açıklık” alt boyut puanı azalmaktadır.

Otantiklik ölçeği puanı ile “Uyumluluk” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve pozitif yönlüdür ($r=,157$). Otantiklik ölçeği toplam puanı arttıkça “Gelişime açıklık” alt boyut puanı azalmaktadır.

Otantiklik ölçeği puanı ile “Özdisiplin” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve pozitif yönlüdür ($r=,200$). Otantiklik ölçeği toplam puanı arttıkça “Gelişime açıklık” alt boyut puanı azalmaktadır.

Otantiklik ölçeği puanı ile “Gelişime açıklık” alt boyut puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki zayıf ve pozitif yönlüdür ($r=,193$). Otantiklik ölçeği toplam puanı arttıkça “Gelişime açıklık” alt boyut puanı azalmaktadır.

5. Bölüm

Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmanın amacı, otantiklik ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve otantikliği çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Araştırmada katılımcıların otantiklik düzeylerine bakılmış, otantiklik düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, aile ile birlikte yaşama durumu ve akademik başarı ortalaması gibi değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmama durumu incelenmiştir. Ayrıca katılımcıların otantiklik ve otantikliğin alt boyutlarına ilişkin puan ortalamaları, beş faktörlü kişilik özellikleri açısından değerlendirilmiştir.

Bu bölümde; araştırmadan elde edilen bulgular, bu bulgulara ilişkin değerlendirmeler ve araştırma sonuçlarına dayalı geliştirilen öneriler alt başlıklar halinde sıralanmıştır.

5.1. Tartışma

5.1.1. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin tartışma. Otantiklik ölçeğinin değerlendirilmesinde; “Otantik Yaşam” alt boyutuna ait puanın yüksek, diğer boyutlara ait puanların düşük olması, katılımcının “otantik” olduğuna işaret etmektedir. Araştırmaya katılan kişilerin “Otantik Yaşam” alt boyutuna ait puan ortalamaları, “Kendine Yabancılaşma” ve “Dış Etkiyi Kabullenme” alt boyut puanlarından yüksek çıkmıştır. Bu durum araştırma katılımcılarının otantik olduklarını göstermektedir. İlgili literatür incelendiğinde, çoğu araştırmanın amacının otantiklik ile bir başka kavramın ilişkisini ortaya koymak olduğu gözlemlenmiştir. Yani araştırmaya katılan kişilerin otantiklik düzeyleri, araştırmanın bir amacı niteliğinde ortaya konmamıştır. Sadece birkaç araştırmada katılımcıların otantiklik düzeyleri ortaya konmuş ve yüksek bulunduğu ortaya konmuştur (Boyras ve diğerleri, 2014; Bozkurt, 2019). Bu araştırmada otantiklik konusu PDR öğrencilerinden oluşan katılımcılar üzerinde incelenmiştir. Sonuçlar katılımcıların otantik olduklarını ortaya koymaktadır. PDR öğrencilerinin ilgi, yetenek ve değerler doğrultusunda

alan seçiminde buldukları düşünüldüğünde; sahip olunan kişisel özellikler ve üniversitede alınan eğitimler neticesinde, otantik davranışlarda bulunması, beklenen bir durumdur. Ayrıca psikolojik danışmanın danışanına yardım edebilmesi için edinmesi gereken becerilerden ilki, kendini tanıması, kendini gerçekleştirmiş olmasıdır. Maslow (2000) kendini gerçekleştirme aşamasının, otantiklik var olmadan tam anlamıyla var olamayacağını belirtmiştir. Kendini gerçekleştirme yolunda önemli eğitimler alan PDR öğrencilerinin otantiklik düzeylerinin yüksek oluşu memnun edici bir sonuçtur. Bu durum etkili ve sağlıklı danışma ortamları açısından da oldukça önemlidir.

Psikoloji alanının birçok değişkeniyle ilişkisi saptanan otantiklik kavramı, psikolojik danışmanların içselleştirmesi gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat literatür incelendiğinde, PDR öğrencilerinin otantik olup olmama durumlarını araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu anlamda PDR öğrencilerinin otantiklik düzeylerinin saptanmış olması alan çalışmalarına katkı sağlayacak nitelikte bir öneme sahiptir.

5.1.2. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığına dair tartışma. Otantiklik ölçeğinin alt boyutlarından “Kendine Yabancılaşma” ve “Dış Etkiyi Kabullenme” alt boyutları da cinsiyet değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmamaktadır. Fakat “Otantik Yaşam” alt boyutu cinsiyet değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmaktadır. Araştırmada otantiklik için temel alınan Wood ve diğerlerinin (2008) üç boyutlu modeline göre “Otantik Yaşam” alt boyutu, bireyin bilinçli farkındalığı ile sergilemiş olduğu davranışları arasındaki uyumu temsil etmektedir. Yani kişinin davranışlarının, değerleriyle, hayat amacıyla, ihtiyaçları ve tercihleriyle uyumlu olması anlamını taşır. Araştırma bulgularına göre erkeklerin “otantik yaşam” alt boyut puanı kızlara göre anlamlı derecede düşüktür. Buna göre kızların bilinçli farkındalığı ile davranışları arasındaki uyum erkeklerinkine göre daha yüksektir. Kişinin başkalarına karşı göstermiş olduğu davranışların kendi değerleri, ihtiyaçları ve tercihleriyle uyumlu olma durumu

erkeklerle oranla kızların daha çok başardığı bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Otantiklik Ölçeği puanı bakımından cinsiyet değişkenine göre grup ortalamalarına ait anlamlı bir fark bulunmaktadır. Erkeklerin saf otantiklik puanı kızlara göre anlamlı derecede düşüktür. Kızlar erkeklerle oranla daha çok otantiktir. Buna benzer bir sonuç, Togay (2016)'ın yapmış olduğu bir araştırmada da görölmektedir. Başka bir araştırmada Lopez ve Rice (2006), cinsiyetler arası otantiklik düzeylerini incelemiş ve kadınların otantiklik eğilimlerinin erkeklerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Benzer sonucu veren bir diğer araştırmada romantik ilişkilerdeki iyi oluş, otantiklik ve güç arasındaki ilişki incelenmiş; araştırmada kadınların otantiklik düzeyinin erkeklerinkinden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır (Neff & Suizzo, 2006). İmamoğlu ve diğerleri (2011) tarafından yapılan araştırmada ilişkisel otantiklik ve genel otantiklik cinsiyete göre araştırılmış ve her ikisinin de erkeklerle oranla kadınlarda daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Theran (2011)'ın yapmış olduğu bir araştırmada da kadınların otantiklik düzeyleri erkeklerden daha yüksek bulunmuştur.

Araştırmada otantiklik için temel alınan Wood ve diğerlerinin (2008) üç boyutlu modeline göre “Otantik Yaşam” alt boyutu, bireyin bilinçli farkındalığı ile göstermiş olduğu davranışları arasındaki uyumu temsil etmektedir. Bir diğer ifade ile kişinin davranışlarının, değerleriyle, hayat amacıyla, ihtiyaçları ve tercihleriyle uyumlu olması anlamını taşır. Araştırma bulgularına göre erkeklerin “otantik yaşam” alt boyut puanı kızlara göre anlamlı derecede düşüktür. Buna göre kızların bilinçli farkındalığı ile davranışları arasındaki uyum erkeklerinkine göre daha yüksektir.

Mevcut araştırmada ortaya koyulan kızların otantik yaşam ortalamalarının erkeklerin ortalamasından daha yüksek olması, araştırma bulgusunun alanyazınla tutarlı olduğunu göstermektedir. Öksüz ve Karalar (2019) tarafından yapılan araştırmada da kadınların erkeklerle oranla yaşamlarını daha çok otantik şekilde sürdürme eğiliminde oldukları

saptanmıştır. Cinsiyete dayalı sonuçlara bakıldığında, otantikliğin cinsiyete göre değişmediği sonucunu destekleyen araştırmalar da bulunmaktadır (Neff & Harter, 2002a; Wang, 2015).

5.1.3. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığına dair tartışma. Otantiklik ölçeğinin alt boyutlarından “Kendine Yabancılaşma” puanında sınıf düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmaktadır. 2. sınıfların “Kendine Yabancılaşma” alt boyut puanı 4.sınıflara göre anlamlı derecede düşüktür. Bireyin temel deneyimleri ile bilinçli farkındalığı arasındaki çatışmayı ifade eden “kendine yabancılaşma”, 2. sınıf öğrencilerinden daha ziyade 4. sınıf öğrencilerinde karşılaşılabilecek bir durum olduğu görülmektedir. PDR programı kapsamında insan doğasına ilişkin alınan eğitimler, öğrencilerin kişisel deneyim birikimleri, kendini anlamlandırma çabaları eğitimin son yıllarda karmaşık hale bürünüp içinden çıkılmaz hale gelmiş olabilir. Anlam arayışı çabalarında yaşanan çatışmalar son sınıf öğrencilerinin ruhsal durumuna yansıyor olabilir.

“Otantik Yaşam” alt boyut puanında 4. sınıfların puanı 1.sınıflara göre anlamlı derecede düşük çıkmıştır. Otantik yaşam, bireyin edindiği deneyimler ve bilişleriyle davranışlarının tutarlı olması durumudur. Yani kişinin kendi tercih ve inançlarıyla uyumlu bir şekilde davranması halidir. PDR programındaki öğrencilerin deneyimleri, insan doğasını anladıkça ve eğitimden edindikleri deneyimleri yaşadıkça daha çok zenginleşmektedir. Edinilen deneyimlerle davranışların arasındaki uyumu yakalamak bazen zor olabilmektedir. Eğitim programının içeriği sebebiyle insan doğasına ilişkin edinilen deneyimlerin davranışlara yansması zaman isteyebilir. Bu doğrultuda, “Otantik Yaşam” alt boyut puanında 4. sınıfların puanı 1.sınıflara göre anlamlı derecede düşük çıkması manidardır.

Otantikliğin yaşa göre farklılaşmadığını bulgulayan araştırmalar mevcuttur. Ekşi, Sayın ve Çelebi Demir (2016)’in yapmış olduğu bir araştırmada üniversite öğrencilerinin otantiklik puan ortalaması ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Robinson ve diğçerleri (2013) tarafından yapılan araştırmada da benzer bir sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.4. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların aile ile birlikte yaşama durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığına dair tartişma. Otantiklik Ölçeği t puanının ‐aile ile birlikte yaşama‐ değişkenine göre grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır. Otantiklik ölçeğinin alt boyutlarından ‐Kendine Yabancılaşma‐ ve ‐Dış Etkiyi Kabullenme‐ boyutları puanı ‐aile ile birlikte yaşama‐ değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmamaktadır. Sadece ‐Otantik Yaşam‐ alt boyutunda ‐aile ile birlikte yaşama‐ değişkenine göre anlamlı derecede fark bulunmuştur. Kişinin bilinçli farkındalığı ile sergilediği davranışlar arasındaki uyumu ifade eden ‐Otantik yaşam‐, ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilerin, uzakta yaşayan öğrencilere göre daha çok başarabildiği bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Otantiklik düzeyi arttıka bireylerin olumlu duygu durumunun da arttığı görölmüştür (Wood ve diğçerleri, 2008). Psikoloji alanında bir insanın otantikliği konusunda fikir sahibi olmak, bireyin psikolojik iyi oluşu hakkında da fikir edinmemize imkan sağlar (Harter, 1999; Harter, 2002). Bireyin otantik olması aslında psikolojik iyi oluşun da bir göstergesi (Bognar, 2010; Wood ve diğçerleri, 2008) olduğuna göre araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluşları sonuçların yorumlanması açısından önemlidir. Çuhadaroğlu (1986), üniversite öğrencileri için çocukluktan gençliğe ve yetişkinliğe geçme döneminin sıkıntılarını yaşayan birey tanımını kullanmaktadır. Üniversitede öğrenci olmak, üniversite kazanılan şehirde aileden uzakta yaşamak, öğrencilerde kaygı ve stres oluşturacak bir ortama sebep olmaktadır. Bu doğrultuda aileden uzakta yaşayan üniversite öğrencilerinin yaşadığı uyum sorunları, onların olumlu duygu durumlarına ve psikolojik iyi oluşlarına da olumsuz anlamda etki edebilmektedir. Psikolojik iyi oluş içerisindeki birey; var olan benliğiyle gerççek benliği

arasındaki uyumu yakalayabilen yani otantik olabilen birey haline gelebilmektedir (Polkinghorne, 2001).

5.1.5. Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların “akademik başarı ortalaması” değişkeni arasındaki ilişkiye ait bulguların tartışması. Otantiklik ölçeği puanı ile ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların “akademik başarı ortalaması” değişkeni arasındaki ilişkiye dair anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu araştırmada, katılımcıların akademik ortalamaları ile otantiklik durumları arasında herhangi bir ilişki saptanmamıştır. Literatür incelendiğinde, otantiklik ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Otantiklik kavramının, bilişsel veya sözlü niteliklerden ziyade duyuşsal ve duygusal nitelikleri içermesi (Burks, 2006) sebebiyle elde edilen sonuç anlamlı görülmektedir. Ayrıca otantiklik ile yakından ilişkili olduğu görülen benlik algısının (Gül, 2010) akademik başarı ortalamasına göre farklılaşmadığını gösteren araştırmalar (Kaya & Oğurlu, 2015), bu sonucu destekler niteliktedir.

Otantiklik ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların beş faktörlü kişilik özellikleriyle arasındaki ilişkiye ait bulguların tartışması. Otantiklik ölçeğinde bulunan “Kendine Yabancılaşma” ve “Dış Etkiyi Kabullenme” alt boyut puanlarının anlamlı derecede yüksek olması, sahteciliği yani otantik olmayışı (inauthentic) desteklerken; “Otantik Yaşam” alt boyutunun anlamlı derecede yüksek olması, bireyin otantik olduğunu desteklemektedir (İlhan & Özdemir, 2013). Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanların beş faktörlü kişilik özellikleriyle arasındaki ilişkiye ait bulguların değerlendirilmesi bu doğrultuda yapılmaktadır.

Otantiklik ölçeği puanı ile “Nörotiklik” alt boyut puanı arasında negatif yönlü, diğer kişilik özelliklerinin puanları arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Kişinin saf otantikliği arttıkça olumlu kişilik özellikleri de artmaktadır. Olumsuz kişilik özelliği olarak adlandırılan Nörotiklik (Mc Crea & Costa, 2003) ise otantiklik arttıkça azalan bir özellik

olarak karşımıza çıkmaktadır. Otantikliğin olumlu duygu durumla ilişkili olduğu (Gül, 2010; Lenton, Slabu & Sedikides, 2016) düşünüldüğünde çıkan sonuç anlamlıdır.

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı ile “Nörotiklik” puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Bireyin temel deneyimleri ile bilinçli farkındalığı arasındaki çatışmayı ifade eden “kendine yabancılaşma” arttıkça nörotiklik kişilik özelliklerinin varlığı da artmaktadır. Nevrotik kişilik özelliklerine sahip bireylerin akılcı düşünemeyen, depresif, kaygılı, mutsuz halleri; bireysel deneyimleri ile farkındalığı arasında yaşadığı çatışmayı açıklar niteliktedir (Doğan, 2013). Hayattan edindiği deneyimlerle kişisel farkındalığı arasındaki dengeyi kuramayan bireyler uyum sorunu yaşarlar ve olumsuz duyguları yaşama ve yaşatma eğilimleri fazla olur.

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı ile “Gelişime açıklık” puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. “Kendine yabancılaşma” puanı arttıkça “Gelişime açıklık” puanı azalmaktadır. Gelişime açık kişilik özelliğine sahip bireyler; hayal gücü geniş, farklı deneyimlere açık, öğrenmeyi seven kişilerdir (Mc Crea & Costa, 2003). Kişisel farkındalığını tam olarak kazanamamış bir bireyin, bahsedilen özellikleri taşıyabilmesi oldukça zordur. Bu nedenle kişinin gelişime açık kişilik özelliğine sahip olabilmesi için kişisel farkındalık düzeyini arttırması gerekmektedir. Birey, farkındalık kazanamadığında yani kendine yabancılaştığında gelişime açıklık özelliği de olumsuz anlamda etkilenmektedir.

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı ile “Uyumluluk” puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. “Kendine yabancılaşma” puanı arttıkça “Uyumluluk” puanı azalmaktadır. Uyumlu kişilik özelliklerine bakıldığında, psikolojik sağlığa olumlu katkı sağlayacak nitelikte oldukları görülmektedir. Diğer insanlara karşı uyumlu, güvenli yaklaşabilen bireyler, uyumluluk kişilik özelliğine sahip kişilerdir (Mc Crea & Costa, 2003). Edinilen temel deneyimler ile bilinçli farkındalık arasındaki çatışmayı yaşayan kişilerin,

bahsedilen özelliklere sahip olması çok da olası değildir. Bu anlamda, kişinin kişisel çatışması arttıkça uyumunun azalması manidar bir bulgudur.

“Kendine yabancılaşma” alt boyut puanı ile “Özdisiplin” puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. “Kendine yabancılaşma” puanı arttıkça “Özdisiplin” puanı azalmaktadır. Özdisiplin kişilik özelliğine sahip bireyler, içsel motivasyonu yüksek, görev bilinci yüksek, tutarlı, kendinin farkında, dikkatli kişilerdir (Mc Crea & Costa, 2003). İnsanın kendini tanıması, kişisel farkındalığı edinmeden geçer. Kendini tanıyan kişi, edindiği deneyimlerle bilinçli farkındalığı arasındaki uyumu yakalabilmiş insanlardır. Kendine yabancılaşma düzeyi ne kadar az ise insanın kendini tanıma seviyesi de bir o kadar iyidir diye düşünülebilir.

“Dış etkiyi kabullenme” alt boyut puanı ile “Nörotiklik” puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. Dış etkiyi kabullenme puanı arttıkça “Nörotiklik” puanı da artmaktadır. Sosyal çevrenin inanç ve beklentilerinden ne derece etkilenildiğini ifade eden “dış etkiyi kabullenme”, dış uyaranlardan fazla etkilenen bireylerde yüksek çıkması muhtemel bir durumdur. Duygusal anlamda dengesizlik yaşayan nörotik kişilerin (Doğan, 2013), sosyal iletişim sorunu yaşama ihtimalleri düşünüldüğünde ortaya çıkan sonuç manidardır.

“Dış etkiyi kabullenme” alt boyut puanı ile “Gelişime açıklık” puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. “Dış etkiyi kabullenme” puanı arttıkça “Gelişime açıklık” puanı azalmaktadır. Gelişime açık bireyler; sosyal ilişkilerinde başarılı, iletişime açık ve özgürlüğüne düşkün insanlardır (Mc Crea & Costa, 2003). Sosyal çevrenin beklentilerinden fazla etkilenen yani dış etkileri kabullenen bir birey, kendi düşüncelerine göre hareket etmekte güçlük yaşayabilir ve özgür yaşama noktasında zayıf kalabilmektedir.

“Otantik yaşam” alt boyut puanı ile “Uyumluluk” puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. “Otantik yaşam” puanı arttıkça “Uyumluluk” puanı da artmaktadır. Otantiklik ölçeğinin değerlendirilmesinde; ölçeği cevaplandıran katılımcının

“Otantik Yaşam” alt boyutuna ait puanının yüksek, diğer boyutlara ait puanlarının düşük olması, katılımcının “otantik” olduğuna işaret etmektedir. Bu sebeple, uyumlu kişilik özelliğine sahip bireylerin otantiklik düzeyleri de doğru orantıda artmaktadır. Uyumluluk kişilik özelliği yüksek birey; diğerlerine karşı, güvenli, saygılı, nezaketli, anlayışlı, sakin, cömert, yumuşak başlı, itaatkar ve alçakgönüllü şekilde davranır. Bu kişilerin başkalarına yardım etme eğilimlerinin yüksek olduğu görülmüştür. Başkalarıyla olan ilişkilerinde faydalı olma istekleri vardır (Mc Crea & Costa, 2003). Yöntem (2013)’in yapmış olduğu araştırmada özgecilik otantikliğin boyutlarından otantik yaşamla anlamlı düzeyde ilişkili çıkmıştır. Katılımcıların özgecilik düzeyleri arttıkça otantiklik düzeyleri de artmaktadır. Bu doğrultuda uyumlu kişilik özelliğine sahip bir bireyin özgeci davranışlara sahip olduğu düşünülürse, elde edilen sonuçlar birbirleriyle tutarlı haldedir.

“Otantik yaşam” alt boyut puanı ile “Özdisiplin” puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır. “Otantik yaşam” puanı arttıkça “Özdisiplin” puanı da artmaktadır. Özdisiplin kişilik özelliğine sahip bireyler; içsel motivasyonu yüksek, hayata dair amaçları olan insanlardır. Yaşam amacını gerçekleştirmek için düzenli çalışmayı severler ve kişisel amaçlarını kendileri belirlemek isterler (Mc Crea & Costa, 2003). Tüm bu özellikler düşünüldüğünde; bireyin bilinçli farkındalığı ile göstermiş olduğu davranışları arasındaki uyum arttıkça özdisiplin kişilik özelliklerinin de artması olasıdır.

Literatür incelendiğinde otantiklik kavramı, kişiliğin konusu olan bazı kavramlarla birlikte araştırılmış fakat; otantiklik ile beş faktörlü kişilik özelliklerinin ilişkisini inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

5.2. Öneriler

Otantiklik ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiye dair çıkan sonuçlara bakıldığında; olumlu kişilik özellikleriyle otantiklik arasında doğru orantılı bir ilişki bulunmuştur. Okul öncesi eğitimden başlanarak eğitimin her kademesinde bireylerin olumlu kişilik gelişimi

gösterebilmesi için kişiliğe katkı sağlayacak eğitim içerikleriyle kişilik yapısı güçlendirilmelidir.

Uyumluluk kişilik özelliği ve özdisiplin kişilik özelliğine sahip bireylerin otantik eğilimde oldukları görülmektedir. Uyumlu kişilik özelliğine sahip bireyler, diğer insanlara karşı güvenli, anlayışlı yaklaşabilen; iletişim becerileri yüksek kişilerdir. Bireylerin sosyal iletişim becerilerinin geliştirilmesiyle otantik eğilimlerine katkı sağlanabilir. Üniversite öğrencilerinin sosyal iletişim becerileri geliştirici psiko-sosyal eğitimler düzenlenebilir. Grup etkileşimini arttırıcı, grup dinamiğini destekleyici sosyal sorumluluk projeleri planlanabilir.

Araştırmada ailesiyle birlikte yaşayan öğrencilerin otantik yaşama dair puanları, ailesinden uzakta yaşayanlara göre daha yüksek çıkmaktadır. Üniversite öğrencilerinin dış uyaranlardan fazla etkilenmemesi, kendine yabancılaşmadan özünü ortaya koyarak otantik bir yaşam sürdürebilmeleri için aileleriyle birlikte yaşamaları faydalı olabilir. Ailelerinden uzakta yaşayan öğrencilerin otantik oluşlarını destekleyebilmek adına üniversite bünyesinde ilgili rehberlik çalışmaları yapılabilir. Ait olma ve biz olma bilincini geliştirecek psiko-sosyal çalışmalar gerçekleştirilebilir. Ailelerinden uzakta yaşayan öğrenciler için aile desteği otantik davranışın ortaya koyulabilmesi açısından oldukça önemlidir. Ailelerin bu konuda etkili ve doğru bir tutum geliştirebilmeleri için ebeveynlere yönelik aile destek programları yapılabilir.

Araştırmada, öğrencilerin akademik ortalamaları ile otantiklik durumları arasında herhangi bir ilişki saptanmamıştır. Otantiklik kavramının bilişsel-davranışsal becerilerle ilişkisi olmadığı düşünüldüğünde, kişisel-sosyal alanda var olacak bir kavram olduğu kabul edilebilir. Bu anlamda kişilerin otantikliğini desteklemek adına yapılacak çalışmalarda, kişisel sosyal becerileri destekleyen kazanımlara yer verilmesi daha anlamlı olacaktır.

Otantik oluşla kişilik özellikleri arasındaki ilişkiye dair bulgular, bireylerin kendi kişisel özelliklerini anlamlandırmaya dair faydalı sonuçlardır. Olumlu kişilik özelliklerini yansıtan kişilik özelliklerine (Uyumluluk, Gelişime Açıklık, Özdisiplin) sahip bireylerin

otantik oldukları, olumsuz özellikler barındıran Nevrotik kişilik özelliğine sahip bireylerin otantik olmayışı anlamlı bir sonuçtur. Bu sonuçlar, bireylerin kişilik özelliklerini anlamlandırması adına onlara farklı bir düşünüş sağlayacaktır. Olumlu kişilik gelişimi için bireylerin hayattan edindikleri deneyimleri bilinçli farkındalıkla yaşayabilmeleri önemlidir. Deneyimlerin içselleştirilmesi için edinilen bilgilerin gerçek hayatta uygulanmaya başlanması faydalı olacaktır. Üniversite eğitim programı içerikleri uygulamaya yönelik kazanımlarla revize edilebilir.

Üniversitelerde öğrenim görmekte olan PDR öğrencilerine verilen akademik eğitimde, bu çalışmanın sonuçları kullanılabilir. İnsan psikolojisinin önemli yordayıcısı olarak görülen kişilik yapısının konu alındığı eğitimlerde, otantikliğe de yer verilmesi, kişilik konusuna derin bir bakış açısı kazandıracaktır. Ayrıca bu çalışma, kişisel farkındalığını arttırmayı amaçlayan her birey için işe yarar bir çalışma olmuştur. Mesleki gereklilikten dolayı kendini keşfetme yolunda başarılı olması gereken PDR öğrencileri için de oldukça faydalı olacaktır.

Otantiklik ile kişilik özelliklerinin birlikte incelendiği başka araştırmalarla otantiklik ile kişilik konusu daha da zenginleşebilir. Farklı bir çalışma grubuyla benzer bir çalışma yapılabilir.

Araştırma, PDR programında okuyan öğrencilerle yapılmış olup tüm katılımcılar aynı eğitim programında öğrenim görmektedirler. Eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde okuyan öğrencilerle yapılacak bir çalışma neticesinde bölümler arası farklılıklar da gözlemlenebilir.

Mevcut çalışmada, PDR bölümü öğrencilerinin otantiklik düzeyleri saptanmış ve otantiklik ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bunun yanı sıra, otantiklik düzeyleri; cinsiyet, sınıf düzeyleri, aile ile birlikte yaşama durumu ve akademik başarı düzeyleri gibi bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermeme bakımından da incelenmiştir. Tüm bu incelemeler ilişki tarama modeli ile saptanmaya çalışılmıştır.

Yordama tekniklerinin veya deneysel yöntemlerin kullanıldığı daha kapsamlı ve farklı çalışmalar da yapılabilir.

Araştırmanın sadece üniversite öğrencileriyle yürütülmesi araştırmanın sınırlılıklarından biridir. Bu tarz bir araştırma farklı öğrenim kademelerindeki öğrencilerle yapılabilir ve kademeler arasındaki farklar bulgulanabilir.

Çalışmanın bulgularını PDR öğrencilerine genelleymek için farklı üniversitelerde aynı eğitim programında okuyan öğrenciler üzerinde benzer araştırmaların yapılması faydalı olabilir.

Kaynakça

- Adams, G. (2005). The cultural grounding of personal relationship: Enemyship in North American and West African worlds. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, 948-968.
- Adams, G., Anderson, S. L., & Adonu, J. K. (2004). *The cultural grounding of closeness and intimacy. The handbook of closeness and intimacy*. New Jersey: Erlbaum Press.
- Akbay, S. E. (2015). *Ana-babaya bağlanma ile romantik yakınlık ve otantik benlik arasındaki ilişkilerde bağlanma stillerinin aracı rolünün incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Akkoyun, F. (2001). *Gestalt terapi: büyüme ve gelişme gücümüzün harekete geçişi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Alaçatlı, E. (2013). *Üniversite öğrencilerinin zaman perspektifleri ile beş faktörlü kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Argyle, M., & Lu, L. (1990). The happiness of extraverts. *Personality and Individual Differences*, 11, 1011-1017.
- Arı, G.S., & Bal, E. (2008). Tükenmişlik kavramı: Birey ve örgütler açısından önemi. *Yönetim ve Ekonomi*, 15 (1), 131-148.
- Avolio, B. J., & Gardner, W. L. (2005). Authentic Leadership Development: Getting to The Root of Positive Forms of Leadership. *The Leadership Quarterly*, 16, 315-338.
- Barnett, Jeffrey. E. & Cooper, N. (2009). "Creating a culture of self-care". *Clinical Psychology: Science and Practice*.
- Baumeister, R. F. (1997). The self and society: Changes, problems, and opportunities. In R. D. Ashmore & L. Jussim (Eds.). *Self and Identity: Fundamental Issues* (pp.191-217). New York and Oxford, UK: Oxford University Press.

- Baymur, F. (1997). *Genel psikoloji*. Ankara: İnkılâp Yayınevi.
- Benet-Martinez, V. & John, O. P. (1998). Los Cinco Grades Across Cultures and Ethnic Groups: Multitrait Multimethod Analyses of The Big five in Spanish and English. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75, 729-750.
- Beydoğan Tangör, B. & Curun, F. (2016). Psikolojik iyi oluşun yordayıcıları olarak bireysel farklılıklar: özgünlük, benlik saygısı ve sürekli kaygı. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5 (4), 1-13.
- Bognar, G. (2010). Authentic happiness. *Utilitas*, 22 (3), 272-284.
doi:10.1017/S0953820810000191.
- Boyras, G., Waits, J. B., & Felix, V. A. (2014). Authenticity, life satisfaction, and distress: A longitudinal analysis. *Journal of Counseling Psychology*, 61 (3), 498-505.
- Bozkurt, T. (2019). *Üniversite öğrencilerinin otantiklik, sosyal bağlılık ve belirsizliğe tahammülsüzlük özelliklerinin sakin benlik düzeylerini yordayıcılığı* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Brown, J. D., Collins, R. L., & Schmidt, G. W. (1988). Self-esteem and direct versus indirect forms of self-enhancement. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55 (3), 445-453.
- Brunell, A. B., Kernis, M. H., Goldman, B. M., Heppner, W., Davis, P., Cascio, E. V., & Webster, G. D. (2010). Dispositional authenticity and romantic relationship functioning. *Personality and Individual Differences*, 48 (8), 900-905.
- Burger, J.M. (2006). *Kişilik psikoloji biliminin insan doğasına dair söyledikleri* (Çev. E. Sarıoğlu). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Burks, D.J. (2009). *Psychologists' authenticity*. University Of Oklahoma Graduate College, Norman, Oklahoma.

- Burks, D.J., & Robbins, R. (2011). Are you analyzing me? A qualitative exploration of psychologists' individual and interpersonal experiences with authenticity. *Humanistic Psychologist*, 39 (4), 348-365. doi:10.1080/08873267.2011.620201.
- Büyüköztürk, Ş. (2015). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Byrne, S., & O'Brien, E. (2014). Interpersonal views of narcissism and authentic high self-esteem: it is not all about you. *Psychological Reports*, 115 (1), 243-260.
- Can, A. (2017). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Caprara, G.V., & Cervone, D. (2000). *Personality determinants, dynamics, and potentials* (1st ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Carruthers, C. P., & Hood, C. D. (2004). The power of positive: Leisure and wellbeing. *Therapeutic Recreation Journal*, 38 (2), 225- 245.
- Casale, S., Rugai, L., Fioravanti, G., & Puccetti, C. (2018). Narcissism and authentic self: an unfeasible marriage? *Personality and Individual Differences*, 1 (135), 131-136.
- Ciccarelli, S. K., & White, J. N. (2016). *Psikoloji* (Çev. D. N. Şahin). Ankara: Nobel Yayınları.
- Cohn, M. A., Fredrickson B, L., Brown S.L., Mikels J.A., & Conway, A. M.(2009). Happiness unpacked: Positive emotions increase life satisfaction by building resilience. *American Psychological Association*. 9 (3), 361–368.
- Cooper, D. E. (1998). Authenticity, life and liberal education. In P. Hirst & P. White (Eds.). *Philosophy of Education. Major Themes in the Analytic Tradition. Volume II. Education and human being* (pp. 32-67). London and New York: Routledge.
- Corey, G. (2008). *Psikolojik Danışma, Psikoterapi Kuram ve Uygulama* (Çev. Tuncay Ergene). Ankara: Mentis Yayıncılık.

- Coşkun H., Durak M., & Elgin V. M. (2012). Kendini sansürleme isteği ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *New Symposium Journal*, 50 (2), 83-89.
- Çabuk, O. (2015). *The roles of childhood trauma, personality characteristics and interpersonal problems on psychological well-being* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çepni, S. (2014). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çuhadaroğlu, F. (1986). *Adolesanlarda benlik saygısı* (Yayımlanmamış uzmanlık tezi). Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.
- Davis, W. E., & Hicks, J. A. (2013). Maintaning hope at the 11th hour: Authenticity buffers the effect of limited time perpective on hope. *Society for Personality*, 39 (12), 1634-1646.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11 (4), 227-268.
- Denizli, S. (2009). Psikolojik danışma süreç ve sonuç araştırmaları kapsamında psikolojik danışma becerileri üzerine bir tarama. *Ege Eğitim Dergisi*, 10 (1), 1-21.
- Deurzen, E. V. (2002). *Existential counseling and psychotherapy in practice* (2nd ed.). London: SAGE Publications.
- Dillard, A. N. (2016). *Authenticity and coping behaviors in adolescents*. Colorado State University, Colorado.
- Doğan, T. (2013). Beş faktör kişilik özellikleri ve öznel iyi oluş. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 14 (1). 56-64.
- Dönmezoğulları, C. (2014). *Benlik kurguları ile iyi oluş arasındaki ilişkide özgünlüğün aracı rolü* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Duman, S. (2014). *Öğretmen adaylarında özgünlük ve özduyarlılığın mutluluk ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Ekşi, H., Sayın, M., & Çelebi-Demir, Ç. (2016). Üniversite öğrencilerinin özgecilik ve otantiklik seviyeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 14 (32).
- Elmas-Çelebi, P. (2018). *Kültürel eğilimlerin otantiklik ve kendini ayarlama üzerindeki etkisi: benlik bilinçliliğinin aracı rolü* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York London: W. W. Norton & Company.
- Erickson, R. J. (1995). The importance of authenticity for self and society. *Symbolic Interaction*, 18 (2), 121-144.
- Erkuş, A. (2013). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Feist, J., & Feist, G. J. (2002). *Theories of personality (5th ed.)*. New York: Mcgraw-Hill Higher Education.
- Fleeson, W., & Wilt, J. (2010). The relevance of big five trait content in behavior to subjective authenticity: do high levels of within person behavioral variability undermine or enable authenticity achievement?, *Journal of Personality*, 78 (4), 1353-1382.
- Friborg, O., Barlaug, D., Martinussen, M., Rosenvinge, J. H., & Hjemdal, O (2005). Resilience in relation to personality and intelligence. *International Journal of Methods in Psychiatric Research*, 14 (1), 29-42, 14.
- Fromm, E. (2011). *Özgürlükten kaçış* (Çev. Ş. Yeğın). İstanbul: Payel Yayıncılık.

- Gardner, W. L., & Schermerhorn, J. R. (2004). Unleashing Individual Potential: Performance Gains Through Positive Organizational Behavior and Authentic Leadership. *Organizational Dynamics*, 33 (3), 270-281.
- Gardner, W. L., Avolio, B. J., Luthans, F., May, D. R., & Walumbwa, F. (2005). Can You See The Real Me? A Self-Based Model of Authentic Leader and Follower Development. *The Leadership Quarterly*, 16, 343- 372.
- Geçtan, E. (2017). *Psikanaliz ve sonrası*. İstanbul: Metis Yayıncılık.
- Gerring J. R., & Zimbardo, G. P. (2012). *Psikoloji ve yaşam: Psikolojiye giriş* (Çev. G.Sart). Ankara: Nobel Yayınları.
- Goffee, R., & Jones, G. (2005). Managing authenticity: The paradox of great leaders. *Harvard Business Review*, 83 (12), 86-94.
- Goldman, B. M., & Kernis, M. H. (2002). The role of authenticity in healthy psychological functioning and subjective well-being. *Annals of the American Psychotherapy Association*, 5 (6), 18-20.
- Goleman, D. (2005). *Yıkıcı duygularla nasıl başa çıkabiliriz? Dalai Lama ile yapılan bilimsel bir diyalog*, İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Gül, A. (2010). *Benlik düzenleme odakları, otantiklik ve ilişkisel/özerk benlik ketlenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Gül, A. (2016). *Otantiklik ve dindarlığın özgecilik üzerindeki rolünün incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Harter, S. (1999). Symbolic interactionism revisited: Potential liabilities for the self constructed in the crucible of interpersonal relationships. *Merrill-Palmer Quarterly*, 45, 677-703.

- Harter, S. (2002). Authenticity. In C. R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.). *Handbook of positive psychology* (pp.382-394). Oxford: Oxford University Press.
- Hatcher, W. (1994). Love, power and justice. *Journal of Bahá'í Studies*, 9 (3), 1-13.
- Hefferon, K., & Boniwell, I. (2014). *Pozitif psikoloji kuram, araştırma ve uygulamalar* (1. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Heppner, W. L., Kernis, M. H., Nezlek, J. B., Foster, J., Lakey, C. E., & Goldman, B. M. (2008). Within-person relationships among daily self-esteem, need satisfaction, and authenticity. *Psychological Science*, 19 (11), 1140–1145.
- Holland, D. (1997). Selves as cultured: As told by an anthropologist who lacks a soul. In R. D. Ashmore & L. Jussim (Eds.), *Self and identity: Fundamental issues* (pp. 160-190). New York and Oxford, UK: Oxford University Press.
- Horney, K. (2011). *Nevrozlar ve insan gelişimi* (Çev. E. Erbatur). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Horney, K. (2013). *Çağımızın nevrotik kişiliği*. İstanbul: Sel Yayıncılık.
- İlhan, T., & Özdemir, Y. (2013). Otantiklik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (40), 142–153.
- İmamoğlu, E. O. (2003). Individuation and relatedness: Not opposing, but distinct and complementary. *Genetic, Social and General Psychology Monographs*, 129, 367-402.
- İmamoğlu, E. O., Günaydın, G., & Selçuk, E. (2011). Özgün benliğin yordayıcıları olarak kendileşme ve ilişkililik: cinsiyetin ve kültürel yönelimlerin ötesinde. *Türk Psikoloji Dergisi*, 26 (67), 27-43.
- İnanç, B.Y., & Yerlikaya, E.E. (2017). *Kişilik kuramları* (13. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Jack, D. C, & Dill, D. (1992). The Silencing the Self Scale: Schemas of intimacy associated with depression in women. *Psychology of Women Quarterly*, 16, 97-106.

- Kahveci, H. (2001). *Yardım arama davranışları ile fatalistik düşünce ve beş faktör kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin araştırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Kan, M. (2018). *Üniversite öğrencilerinde yetişkin bağlanma biçimleri, kişilik özellikleri ve benlik saygısı arasındaki ilişkiler* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kapıkıran, N. A. (2015). Psikolojik gereksinimlerin doyumu ve duygu gereksinimi: Özgün benliğin aracılık rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (43), 1–10.
- Karahan, T.F., & Sardoğan M.E. (2012). *Psikolojik danışma ve psikoterapide kuramlar*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, F., & Oğurlu, Üzeyir. (2015). Benlik saygısı, zeka ve akademik başarı ilişkisi. *Journal of Human Sciences*, 12 (1), 951-965.
- Kernis, M. H. (2003). Toward a conceptualization of optimal self-esteem. *Psychological Inquiry*, 14 (1), 1-26.
- Kernis, M. H., & Goldman, B. M. (2006). A multicomponent conceptualization of authenticity: Theory and Research. *Advances in Experimental Psychology*, 38, 283-356.
- Kohut, H. (2017). *Kendiliğin yeniden yapılanması* (Çev. O. Çelebi). İstanbul: Metis Yayınları.
- Koşucu, D. (2016). *Otantiklik ve ruh sağlığı yaşam doyumu ilişkilerinde otantik iyi oluşun aracı rolü* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Köknel, Ö. (2005). *Kaygıdan mutluluğa kişilik*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

- Kraus, M. W., Chen, S., & Keltner, D. (2011). The power to be me: Power elevates self-concept consistency and authenticity. *Journal Of Experimental Social Psychology*, 47 (5), 974-980.
- Lambert, M. J., & Vermeersch, D. A. (2002). Effectiveness of psychotherapy. In M. Hersen, & W. Sledge (Eds.), *Encyclopedia of psychotherapy* (pp. 709-714). USA: Elsevier.
- LeVine, R. A. (1984). Properties of culture: An ethnographic view. In R. A. Shweder & R. A. LeVine (Eds.). *Culture Theory: Essays On Mind, Self, And Emotion* (pp. 67-87). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Lenton, A. P., Slabu, L., & Sedikides, C. (2016). State authenticity in everyday life. *European Journal of Personality*, 30, 64-82.
- Lopez, F. G., & Rice, G. K. (2006). Preliminary development and validation of a measure of relationship authenticity. *Journal of Counseling Psychology*, 53, 362-371.
- Maslow, A. H. (1968). *Toward a psychology of being* (2nd ed.). New York, NY: Van Nostrand.
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and personality* (3rd ed.). New York: Harper & Row, Publishers, Inc.
- Maslow, A. H. (2000). *İnsan olmanın psikolojisi*. İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.
- Masterson, J. F. (2008). *Bağlanma kuramı ve nörobiyolojik kendilik gelişimi açısından kişilik bozuklukları* (Çev. H. Şentürk). İstanbul: Litera Yayıncılık.
- McAdams, D.P. (2008). *The person: An introduction to the science of personality psychology* (5th ed.). New Jersey: Wiley.
- McCrae, R.R., & Costa, P.T. (2003). *Personality in adulthood: A five-factor theory Perspective*. New York: Guilford Press.
- Meyer, D. & Ponton, R. (2006). The healthy tree: A metaphorical perspective of counselor well-being. *Journal of Mental Health Counseling*, 28 (3), 189-201.

- Miller, A.R., & Shely, S. (2007). *A'dan z'ye kişilik*. İstanbul: Okuyan Us Yayın.
- Mitchell, S. A. (1992). True selves, false selves and the ambiguity of authenticity. In N. J. Skolnick & S. C. Warshaw (Eds.). *Relational Perspectives in Psychoanalysis* (pp.123-150). New Jersey: Analytic Press.
- Morgan, C. T. (2011). Psikolojiye giriş. In S. Karakaş & R. Eski (Eds.). *Genel uyarılmışlık hali, duygu ve heyecanlar, farkındalık* (pp.193-220). Konya: Eğitim Kitapevi Yayınları.
- Morgan, G. A., Leech, N. L., Gloeckner, G. W., & Baret, C. K. (2004). SPSS for introductory statistics. United Kingdom: Psychology Press.
- Myers, D. G., & Diener, E. (1997). The pursuit of happiness. *Scientific American*, 7 (2), 44-48.
- Neff, K. D., & Harter, S. (2002a). The role of power and authenticity in relationship styles emphasizing autonomy, connectedness, or mutuality among adult couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 19 (6), 835–857.
- Neff, K. D., & Harter, S. (2002b). The authenticity of conflict resolutions among adult couples: Does women's other-oriented behavior reflect their true selves? *Sex Roles*, 47 (9/10), 403–417.
- Neff, K. D., & Suizzo, M. A. (2006). Culture, power, authenticity and psychological well-being within romantic relationships: A comparison of European American and Mexican Americans. *Cognitive Development*, 21 (4), 441–457.
- Neri, C. (2008). Authenticity as an aim of psychoanalysis. *The American Journal of Psychoanalysis*, 68 (4), 325-349.
- Öksüz, Y. & Karalar, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin huzur ve otantiklik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 321-336.

- Özabacı, N. (2018). Psikolojik danışma süreci. N. Özabacı (Eds). *Psikolojik danışma beceri ve teknikleri* (pp. 11-19). Ankara: Vize.
- Özbakır, E. (2015). *Ortaokul öğrencilerinin insani değerleri ile okul tükenmişlikleri arasındaki ilişki ve bir araştırma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özdemir, H. A. (2020). *Üniversite öğrencilerinde öz-duyarlılığı yordamada bilişsel esneklik ve otantikliğin rolü* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Denizli.
- Özhan, M. B. (2015) *Lise öğrencilerinin mesleki değerleri ile beş faktör kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Pamukçu, B. (2011). *The investigation of counseling self-efficacy levels of counselor trainees* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Perls, F., Hefferline, R. F., & Goodman, P. (2000). *İçimizdeki çocuk 2 – Gestalt terapisi* (Çev. N. Erkmén). İstanbul: Söz Yayıncılık.
- Pervin, L.A., & John, O.P. (2001). *Personality theory and research (8th ed.)*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Peterson, C. (2006). The values in action (VIA) classification of strengths. In M. Csikszentmihalyi & I. S. Csikszentmihalyi (Eds.). *A life worth living: Contributions to positive psychology* (pp.29-48). New York: Oxford University Press.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. New York: Oxford University Press.
- Pinto, D. G., Maltby, J., Wood, A. M., & Day, L. (2012). A behavioral test of Horney's linkage between authenticity and aggression: People living authentically are less likely

- to respond aggressively in unfair situations. *Personality and Individual Differences*, 52 (1), 41-44.
- Polkinghorne, D. E. (2001). The self and humanistic psychology. In K. J. Schneider, J. F. Pierson & J. F. Bugental (Eds.). *The handbook of humanistic psychology: Theory, research, and practice* (pp.81-99). Thousand Oaks: Sage Publications.
- Rank, O. (2001) *Doğum travması* (Çev. S. Yücesoy). İstanbul: Metis Yayınları.
- Robinson, O. C., Lopez, F. G., Ramos, K., & Nartova-Bochaver, S. (2013). Authenticity, social context, and well-being in the United States, England, and Russia: A three country comparative analysis. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 44 (5), 719–737.
- Rogers, C. R. (2018). *Kişi olmaya dair: Bir terapistin gözüyle psikoterapiye bakış* (4.Baskı). İstanbul: Okuyan Us Yayıncılık.
- Rowan, J. (2001). Existential analysis and humanistic psychotherapy. In K. J. Schneider, J. F. Pierson & J. F. Bugental (Eds.). *The handbook of humanistic psychology: Theory, research, and practice* (pp.447-464). Thousand Oaks: Sage Publications.
- <http://dx.doi.org/10.4135/9781412976268.n35>
- Ryan, R. M., & Connell, J. P. (1989). Perceived locus of causality and internalization: Examining reasons for acting in two domains. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57 (5), 749-761.
- Ryan, R. M., La Guardia, J. G. & Rawsthorne, L. J. (2005). Self-complexity and the authenticity of self-aspects: Effects on well-being and resilience to stressful events. *North American Journal of Psychology*, 7 (3), 431-448.
- Sabırlı, L. (2016). *Üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinin benlik saygısı ve akademik başarıları ile ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Sağlam, A. (2012). *Çalışanların ve yöneticilerin sosyal istenirlik ve özgünlük düzeylerinin karşılaştırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sarıçalı, M. (2014). *Psikolojik danışman adaylarının kendini engelleme algılarının özgünlük düzeyleri ve aldıkları süpervizyon açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Sartre, J. P. (2012). *Varoluşçuluk*. İstanbul: Say Yayınları.
- Sayar, K. ve Dinç, M. (2013). *Psikolojiye giriş*. İstanbul: Dem Yayınları.
- Schmid, P. F. (2001). Authenticity: The person as his or her own author. Dialogical and ethical perspectives on therapy as an encounter relationship and beyond. In G. Wyatt (Ed.), *Rogers' therapeutic conditions: Evolution, theory and practice* (pp.217-232). Ross-on-Wye: PCCS Books.
- Schmid, P. F. (2005). Authenticity and alienation: Towards an understanding of the person beyond the categories of order and disorder. In S. Joseph & R. Worsley (Eds.). *Person-centered Psychopathology* (pp.74–89). Ross-on-Wye: PCCS Books.
- Schmitt, D. P., Allik, J., McCrae, R. R., & Benet-Martinez, V. (2007). The geographic distribution of big five personality traits: Patterns and profiles of human self-description across 56 nations. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 38 (2), 173-212.
- Seligman, M. E. (2004). *Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment*. New York: Simon and Schuster Inc.
- Sheldon, K. M., Ryan, R. M., Rawsthorne, L. J., & Ilardi, B. (1997). Trait self and true self: Cross-role variation in the big five personality traits and its relations with psychological authenticity and subjective well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73, 1380–1393.

- Skovholt, T. M. (2012). "The Counselor's Resilient Self." *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (38), 137-146.
- Smith, E.E., Nolen-Hoeksema, S., Fredricson, B., Loftus, G.R., Bem, D.J., & Maren, S. (2014). *Atkinson&Hilgard's introduction to psychology*. Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Somer, O. (1998). Türkçede kişilik özelliğini tanımlayan sıfatların yapısı ve beş faktör analizi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 13 (42), 17-32.
- Splitter, L. (2009). Authenticity and constructivism in education. *Studies in Philosophy & Education*, 28 (2), 135-151. doi:10.1007/s11217-008-9105-3
- Starr, S. S. (2008). Authenticity: a concept analysis. *Nursing Forum*, 43 (2), 55-62. doi:10.1111/j.1744- 6198.2008.00096.x
- Suh, E. M. (2002). Culture, identity consistency, and subjective well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83, 1378-1391.
- Sümer, N., Lajunen, T., & Özkan, T. (2005). Traffic and Transport Psychology. In G. Underwood (Ed.), *Big five personality traits as the distal predictors of road accident involvement* (pp.215-231). Elsevier Ltd.
- Sümer, N., & Sümer, H. C. (2005). Beş faktör kişilik özellikleri ölçeği (Yayınlanmamış çalışma).
- Şentepe, A., & Güven, M. (2015). Kişilik özellikleri ve dindarlık ilişkisi üzerine ampirik bir araştırma. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17 (31), 28-44.
- Taylor, S. E., & Brown, J. D. (1988). Illusion and well-being: A social psychological perspective on mental health. *Psychological Bulletin*, 103 (2), 193-210.
- Theran, S. A. (2011). Authenticity in relationships and depressive symptoms: A gender analysis. *Personality and Individual Differences*, 51, 423-428.

- Togay, A. (2016). *Evli bireylerin kendinin saklama eğilimi, öfke ifade tarzı ve otantikleri arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Topçu, F. (2017). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik dayanıklılık düzeylerinde beş faktör kişilik özelliklerinin yordayıcı etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Usta, K. T. (2020). *Psikolojik danışmanların etkili psikolojik danışman nitelikleri ile ruh sağlığı süreklilikleri arasındaki ilişkide kariyer uyumluluğunun aracı rolü* (Doktora tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ülke, H. E. (2006). *Kişilik ve adalet algılarının sosyal kaytarma üzerindeki rolünün araştırılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Wang, Y. N. (2015). Balanced authenticity predicts optimal well-being: theoretical conceptualization and empirical development of the authenticity in relationships scale. *Personality and Individual Differences, 1* (94), 316-323.
- Wang, Y. N. (2016). Balanced authenticity predicts optimal well-being: Theoretical conceptualization and empirical development of the authenticity in relationships scale. *Personality and Individual Differences, 94*, 316-323.
- White, N. (2011). *An examination of dispositional authenticity*. Colorado State University, Colorado.
- Wickham, R. (2013). Perceived authenticity in romantic partners. *Journal of Experimental Social, 49* (5), 878-887.
- Winnicott, D. W. (1965). *The maturational processes and the facilitating environment*. New York: International Universities Press.

Womick, J., Faltz, R., & King, L. (2019). Releasing the beast within"? authenticity, well-being and dark tetrot. *Personality and Individual Differences, 137*, 115-125.

Wong, P. T. (2010). What is existential positive psychology? *International Journal of Existential Psychology & Psychotherapy, 3* (1), 1-10.

Wood, A. M., Linley, P. A., Maltby, J., Baliousis, M., & Joseph, S. (2008).

The authentic personality: A theoretical and empirical conceptualization and the development of the authenticity scale. *Journal of Counseling Psychology, 55*, 385-399.

Yalçın, İ. (2006). 21. Yüzyılda psikolojik danışman. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 39* (1), 117-133.

Yalom, I. D. (2018). *Varoluşçu terapi*. İstanbul: Pegasus Yayıncılık.

Yöntem, M. K. (2013). *Benlik kurguları ve otantikliğin özgecilik üzerindeki yordayıcı gücünün incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.

Ekler**Ek-1: Kişisel Bilgi Formu****KİŞİSEL BİLGİ FORMU**

Yüksek Lisans Tez çalışması için sizin bilgilerinize ihtiyaç duyulmuştur. Aşağıda kişisel bilgilerin yer aldığı 'Kişisel Bilgi Formu' bulunmaktadır. Elde edilen cevaplar gizli tutulacak ve bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Lütfen içtenlikle yanıtlayınız. Cevaplarınızı seçeneğin önündeki kutuya (X) işareti koyarak ya da boşlukları doldurarak veriniz.

Katılımınız için teşekkür ederim.

Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR

Uludağ Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz? Kadın () Erkek ()

Sınıfınız? 1.Sınıf () 2.sınıf () 3. Sınıf () 4.Sınıf ()

Akademik başarı ortalamanız (Bir önceki dönem):

Ailemle birlikte yaşıyorum ()

Ailemden uzakta yaşıyorum ()

Ek-2: Otantiklik Ölçeği**OTANTİKLİK ÖLÇEĞİ (OÖ)**

Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuduktan sonra kendinizi 1 ile 7 arasında derecelendirin. 1- Beni hiç tanımlamıyor, 7- Beni tamamen tanımlıyor. İfadelerin karşısındaki uygun rakamı daire içine alarak işaretleyiniz.

		<i>Hiç</i>			<i>Orta düzeyde</i>			<i>Tamamen</i>		
		1	2	3	4	5	6	7		
1	Kişinin kendisi olmasının popüler olmasından daha iyi olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7		
2	Gerçekten içimde ne hissettiğimi bilmiyorum.	1	2	3	4	5	6	7		
3	Başkalarının görüşlerinden çok fazla etkilenirim.	1	2	3	4	5	6	7		
4	Genellikle başkalarının bana yapmamı söyledikleri şeyleri yaparım.	1	2	3	4	5	6	7		
5	Her zaman başkalarının benden beklentilerini yerine getirmem gerektiğini hissederim.	1	2	3	4	5	6	7		
6	Diğer insanlar (başkaları) beni çok etkiler.	1	2	3	4	5	6	7		
7	Kendimi yeteri kadar tanımadığım hissine kapılıyorum.	1	2	3	4	5	6	7		
8	Her zaman inandığım şeylere sadık kalırım.	1	2	3	4	5	6	7		
9	Birçok ortamda olduğum gibi davranırım.	1	2	3	4	5	6	7		
10	Kendimi gerçek benden uzak hissediyorum.	1	2	3	4	5	6	7		
11	Değerlerime ve inançlarıma uygun olarak yaşarım.	1	2	3	4	5	6	7		
12	Kendime yabancılaştığımı hissediyorum	1	2	3	4	5	6	7		

Ek-3:Beş faktörlü kişilik özellikleri ölçeği**BEŞ FAKTÖRLÜ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ÖLÇEĞİ (BFKÖ)**

Aşağıda sizi kısmen tanımlayan (ya da pek tanımlayamayan) bir takım özellikler sunulmaktadır. Lütfen aşağıda verilen özelliklerin sizi ne oranda yansıttığını ya da yansıtmadığını belirtmek için sizi en iyi tanımlayan rakamı her bir özelliğin yanına yazınız.

1 = Hiç katılmıyorum

2 = Biraz katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Biraz katılıyorum

5 = Tamamen katılıyorum

Kendimi biri olarak görüyorum

___	1. Konuşkan	___	23. Tembel olma eğiliminde olan
___	2. Başkalarında hata arayan	___	24. Duygusal olarak dengeli, kolayca keyfi kaçmayan
___	3. İşini tam yapan	___	25. Keşfeden, icat eden
___	4. Bunalımlı, melankolik	___	26. Atılgan bir kişiliğe sahip
___	5. Orijinal, yeni görüşler ortaya koyan	___	27. Soğuk ve mesafeli olabilen
___	6. Ketum/vakur	___	28. Görevi tamamlanıncaya kadar sebat edebilen
___	7. Yardımsever ve çıkarıcı olmayan	___	29. Dakikası dakikasına uymayan
___	8. Biraz umursamaz	___	30. Sanata ve estetik değerlere önem veren
___	9. Rahat, stresle kolay baş eden	___	31. Bazen utangaç, çekingen olan
___	10. Çok değişik konuları merak eden	___	32. Hemen hemen herkese karşı saygılı ve nazik olan
___	11. Enerji dolu	___	33. İşleri verimli yapan

___	12. Başkalarıyla sürekli dideşen	___	34. Gergin ortamlarda sakin kalabilen
___	13. Güvenilir bir çalışan	___	35. Rutin işleri yapmayı tercih eden
___	14. Gergin olabilen	___	36. Sosyal, girişken
___	15. Maharetli, derin düşünen	___	37. Bazen başkalarına kaba davranabilen
___	16. Heyecan yaratabilen	___	38. Planlar yapan ve bunları takip eden
___	17. Affedici bir yapıya sahip	___	39. Kolayca sinirlenen
___	18. Dağınık olma eğiliminde	___	40. Düşünmeyi seven, fikirler geliştirebilen
___	19. Çok endişelenen	___	41. Sanata ilgisi çok az olan
___	20. Hayal gücü yüksek	___	42. Başkalarıyla işbirliği yapmayı seven
___	21. Sessiz bir yapıda	___	43. Kolaylıkla dikkati dağılan
___	22. Genellikle başkalarına güvenen	___	44. Sanat, müzik ve edebiyatta çok bilgili

Lütfen kontrol ediniz: Bütün ifadelerin önüne bir rakam yazdınız mı?

Öz Geçmiş

Ad- Soyad	Kübra GÜNEŞ ÖZDEMİR
İş Adresi	Kaynarca Mah. Deniz Cad. Seyir Sok. No.7 Pendik/İSTANBUL
e-mail	kubragunesozdemir@gmail.com
Doğum Yeri ve Tarihi	Erzurum-1990

EĞİTİM

	Başlama	Bitirme	
	Yılı	Yılı	Kurum Adı
İlköğretim	1996	2004	Bisaş İlköğretim Okulu, Osmangazi/Bursa
Ortaöğretim	2004	2008	Cumhuriyet Lisesi, Osmangazi/Bursa
Lisans	2008	2012	Uludağ Üniversitesi/ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü, Bursa
Yabancı Dil	İngilizce-Orta		

İŞ DENEYİMİ

	Başlama	Ayrılma	
	Yılı	Yılı	Kurum Adı
	2012	-	Yıldırım Beyazıt Ortaokulu Pendik/ İstanbul